

Puolustushallinnon kestävyysraportti 2025

Puolustusministeriö
Försvarsministeriet
Ministry of Defence

Puolustusvoimat
Försvarsmakten • The Finnish Defence Forces

Esipuhe

Puolustushallinnon vuoden 2025 kestävyysraportti kertoo puolustushallinnossa jatkuneesta kestävyystyöstä. Kestävyysraportoinnin taustalla on Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelma ja siinä asetetut 17 tavoitetta, joista valittujen painopistealueiden pohjalta puolustushallinnon kestävyystyötä ohjataan. Raportti on siten käytännön työväline puolustusministeriön ja Puolustusvoimien kestävyystyössä.

Vuonna 2025 puolustushallinnon toimintaa ja kestävyystyötä väritti edelleen vahvasti epävakaa ja vaikeasti ennakoitava turvallisuusympäristö. Suomi ylläpiti ja kehitti omaa vahvaa puolustuskykyään vastaamaan heikentyntä turvallisuusympäristöä ottaen huomioon Naton yhteiset tavoitteet sekä Suomen ja Yhdysvaltojen DCA-sopimuksen toimeenpanon.

Nykyisessä turvallisuusympäristössä pyrkimykset vakauden ylläpitämiseen ja kehittämiseen korostuvat kestävyystyön mahdollistajana. Tavoitteiden mukainen toiminta myös tukee yhteiskunnan vakautta ja turvallisuutta ja puolustushallinnon tehtävien kestävä toteuttaminen turvaa puolustuksen toimintaedellytyksiä.

Toimintaympäristön voimakas kansainvälistyminen on vaikuttanut laajasti puolustushallinnon toimintaan ja luo sekä mahdollisuuksia että haasteita kestävyystyön eri osa-alueilla. Esimerkiksi ympäristösuojelussa tämä edellyttää uusien toimintamallien kehittämistä ulkomaisten joukkojen toimiessa Suomessa. Kansainvälisessä yhteistyössä voidaan kehittää uusia toimintatapoja, jakaa olemassa olevia hyviä käytäntöjä ja esimerkiksi seurata ympäristöalan kehittyvää sääntelyä.

Laadukas viranomais- ja sidosryhmäyhteistyö turvaa maanpuolustuksen toimintaedellytyksiä normaaliolojen häiriötilanteissa ja kriisiaikoina. Kokonaismaanpuolustuksen periaatteen mukaisesti Suomen puolustus nojaa yhteiskunnan tukeen. Tuki maanpuolustukselle rakennetaan normaalioloissa. Normaaliolojen yhteistyössä rakennetaan ennakoivasti sotilaallisen maanpuolustuksen toimintaedellytyksiä muun muassa säädösvalmistelussa, infrastruktuurin kehittämisessä ja kansainvälisessä yhteistyössä.

Hallinnonalalle kohdennetut lisäresurssit korostavat hallinnonalan vastuuta tarkoituksenmukaisesta resurssien käytöstä. Puolustushallinnon lisääntynyt toiminta ja sen vaikutukset muuhun yhteiskuntaan korostavat entisestään myös toimivan viranomaisyhteistyön merkitystä. Puolustusministeriö turvaa Puolustusvoimien toimintamahdollisuudet ja huomioi samanaikaisesti muun yhteiskunnan tarpeet. Aktiivisella ja oikea-aikaisella viranomaisyhteistyöllä myös kestävyyskysymyksissä luodaan ja ylläpidetään luottamusta puolustushallintoon.

Aktiivisella ja oikea-aikaisella viranomaisyhteistyöllä myös kestävyyskysymyksissä luodaan ja ylläpidetään luottamusta puolustushallintoon.

Kansliapäällikkö
Janne Kuusela
Puolustusministeriö

Pääesikunnan päällikkö, Kenraaliluutnantti
Vesa Virtanen
Puolustusvoimat

Sisältö

Esipuhe	2
1. Kestävyydestä raportointi	4
2. Puolustusministeriön hallinnonala lyhyesti	5
Puolustusministeriö	5
Puolustusvoimat	6
3. Kestävyyden johtaminen puolustushallinnossa	7
Kestävyyden johtamismalli	7
4. Puolustushallinnossa tunnistetut painopistealueet ja niitä kuvaamaan valitut Agenda 2030-tavoitteet	9
5. Toiminnan vaikutukset painopistealueittain vuonna 2025	10
Vakaus ja turvallisuus	10
Elinkaariajattelu ja kiertotalous	16
Henkilöstön ja koulutettavien tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja hyvinvointi	19
Energia- ja ilmastovastuullisuus	28
Ympäristövastuullisuus	32
Lähteet	35

Julkaisija: Puolustusministeriö
Julkaisun nimi: Puolustushallinnon kestävyysraportti 2025

Kieli: Suomi
Sivumäärä: 36
Julkaisu-aika: 23.4.2026
Verkko-ISBN: 978-951-25-3592-7

www.defmin.fi
www.puolustusvoimat.fi

Kannen kuva: © Joose Hentilä, Puolustusvoimat

1. Kestävyydestä raportointi

Puolustusministeriö on asettanut ministeriön ja Pääesikunnan edustajista koostuvan työryhmän, jonka tehtävänä on koordinoida ja ohjata kestävä kehityksen työtä hallinnonalalla sekä valmistella puolustusministeriön hallinnonalan vuosittainen kestävyysraportti.

Puolustushallinnon viides raportti koskee vuotta 2025. Hallinnonalan vastuullisuudesta raportoidaan vuosittain huhtikuun loppuun mennessä koskien edeltävän vuoden tavoitteita. Raportti julkaistaan puolustusministeriön ja Puolustusvoimien verkkosivuilla.

2. Puolustusministeriön hallinnonala lyhyesti

Puolustusministeriö

Puolustusministeriö vastaa valtioneuvoston osana ja hallinnonalansa ohjaajana puolustuspolitiikan ja puolustusyhteistyön, sotilaallisen maanpuolustuksen, muiden viranomaisten tukemisen, kansainvälisen avun antamisen ja vastaanottamisen sekä sotilaallisen kriisinhallinnan ohjauksesta, valmistelusta ja seurannasta sekä kokonaismaanpuolustuksen yhteensovittamisesta. Tavoitteena on varmistaa toimintaympäristön vaatimuksia vastaavat toimintaedellytykset puolustuskyvyn ylläpidolle ja kehittämiselle. Painopisteenä on Suomen puolustuksen yhteensovittaminen osaksi Naton yhteistä puolustusta.

Puolustusministeriössä työskentelee noin 170 henkilöä, joista sotilaita on noin 20.

Puolustusvoimat

Puolustusvoimien ensisijaisena tehtävänä on muodostaa ennaltaehkäisevä sotilaallinen pelote ja tarvittaessa torjua Suomeen kohdistuvat hyökkäykset. Puolustusta kehitetään pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti yhtenä kokonaisuutena osana liittokunnan yhteistä pelotetta ja puolustusta.

Suomi osoittaa puolustuskykyään kansallisesti ja kansainvälisesti alueellisen koskemattomuuden valvonnalla ja turvaamisella, valmiuden ylläpidolla, kansallisella ja kansainvälisellä koulutus- ja harjoitustoiminnalla, sotilastiedustelutoiminnalla, tekemällä tiivistä puolustusyhteistyötä, mukaan lukien materiaaliyhteistyö, sotilaallinen kriisinhallinta ja nopean toiminnan joukot sekä osallistumalla muuhun kansainväliseen toimintaan.

Normaalioloissa puolustuskykyä käytetään alueellisen koskemattomuuden valvontaan ja turvaamiseen, muiden viranomaisten tukemiseen, kansainväliseen apuun ja sotilaalliseen kriisinhallintaan. Puolustuskyvyllä pyritään ennaltaehkäisemään Suomeen kohdistuva sotilaallisen voiman käyttö ja sillä uhkaaminen. Suomi osallistuu pelotevaikutuksen tuottamiseen Naton osana ja muussa kansainvälisessä yhteistyössä.

Puolustusvoimien lakisäätteiset tehtävät ovat:

- **Suomen sotilaallinen puolustaminen**, johon kuuluvat: a) maa-alueen, vesialueen ja ilmatilan valvominen sekä alueellisen koskemattomuuden turvaaminen; b) kansan elinmahdollisuuksien, perusoikeuksien ja valtiojohdon toimintavapauden turvaaminen sekä laillisen yhteiskuntajärjestyksen puolustaminen; c) sotilaskoulutuksen antaminen ja vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen ohjaaminen sekä maanpuolustustahdon edistäminen;
- **Pohjois-Atlantin liiton yhteinen puolustus**, johon kuuluvat: a) Suomen ja muiden Pohjois-Atlantin liiton jäsenvaltioiden puolustaminen aseellisia hyökkäyksiä vastaan yhteistyössä niiden asevoimien kanssa; b) Suomen ja Pohjois-Atlantin liiton yhteisen puolustuksen ja puolustuskyvyn ylläpitäminen ja kehittäminen;
- **muiden viranomaisten tukeminen**, johon kuuluvat: a) virka-apu yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi, terrorismirikosten estämiseksi ja keskeyttämiseksi sekä muuksi yhteiskunnan turvaamiseksi; b) pelastustoimintaan osallistuminen antamalla käytettäväksi pelastustoimintaan tarvittavaa kalustoa, henkilöstöä ja asiantuntijapalveluja;
- **osallistuminen** Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 222 artiklaan tai Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 42 artiklan 7 kohtaan perustuvaan apuun tai muuhun **kansainvälisen avun antamiseen**, yhteistoimintaan ja muuhun kansainväliseen toimintaan.
- **osallistuminen kansainväliseen sotilaalliseen kriisinhallintaan** ja sotilastehtäviin muussa kansainvälisessä kriisinhallinnassa.

Puolustusvoimien lakisäätteisiä tehtäviä koskevan lainsäädännön uudistaminen vietiin päätökseen vuonna 2025. Puolustusvoimista annettua lakia muutettiin ja lakiin lisättiin Pohjois-Atlantin liiton yhteistä puolustusta koskeva tehtävä.

Puolustusvoimien rauhan ajan organisaatio koostuu Pääesikunnasta ja sen alaisesta neljästä laitoksesta sekä Maavoimista, Merivoimista, Ilmavoimista, Maanpuolustuskorkeakoulusta ja Puolustusvoimien Logistiikkalaitoksesta. Puolustusvoimien välitön johto ja valvonta kuuluvat Puolustusvoimain komentajalle, jolla on apunaan Pääesikunta. Rauhanaikana Puolustusvoimilla on palkattua henkilökuntaa kotimaan ja ulkomaan tehtävissä noin 13 700, joista noin kolmasosa on siviilejä. Asepalveluksen suorittaa vuosittain noin 21 000 henkilöä.

3. Kestävyyden johtaminen puolustushallinnossa

Valtioneuvoston puolustusselonteossa (VNS 9/2024 vp) tarkastellaan puolustuksen toimintaympäristön kehitystä ja arvioidaan puolustuksen kehittämistarpeita keskipitkällä aikavälillä. Puolustushallinto jatkaa YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030 toimeenpanoa puolustusselonteossa linjatun mukaisesti. Puolustushallinto edistää omalta osaltaan valtioneuvoston hiilineutraaliustavoitetta puolustuksen tarpeet huomioon ottaen. Ympäristövastuullisuuden sekä energia- ja ilmastovastuullisuuden kehittämistä jatketaan laadittujen strategioiden mukaisesti.

Kestävyyden johtamismalli

Kestävän kehityksen ohjaus puolustusministeriön hallinnonalalla perustuu kansalliseen viitekehykseen. Kestävyyssraportoinnin kehyksenä on Agenda 2030-toimintaohjelma ja siinä asetetut 17 tavoitetta. Työlle antavat suuntaa myös hallitusohjelma ja Agenda 2030 toimeenpanosta annettu valtioneuvoston selonteko. Kestävän kehityksen periaatteita on sisällytetty hallinnonalan strategioihin, tulosohtausasiakirjoihin, ohjelmiin ja toimintaan, minkä seurauksena hallinnon eri tasoille on syntynyt kestävä kehitystä edistäviä käytäntöjä, hankkeita ja toimintatapoja. Kestävän kehityksen työn ohjaus on integroitunut osaksi normaaleja toiminnan ja talouden ohjauksen prosesseja.

Kestävyyssraportin tavoitteena on kuvata hallinnonalalla tehtävän kestävä kehityksen työn toteutumaa ja vaikutuksia.

Puolustushallinnon kestävyystyöryhmä koordinoi kestävä kehityksen työtä hallinnonalalla, seuraa kestävyystyön muutoksia kansallisesti ja arvioi mahdollisia muutostarpeita hallinnonalan ohjaukseen yhdessä kestävyiden osa-alueiden vastuutahojen kanssa. Myös Puolustusvoimat seuraa kansallisen vastuullisuuden viitekehyksen muutoksia osana toimintansa suunnittelua.

Puolustushallinnon kestävyystyöryhmä

koordinoi kestävän kehityksen työtä hallinnonalalla, seuraa kestävyystyön muutoksia kansallisesti ja arvioi mahdollisia muutostarpeita hallinnonalan ohjaukseen yhdessä kestävyiden osa-alueiden vastuutahojen kanssa.

Kestävän kehityksen toimeenpanoon liittyvien tehtävien vastuut on määritelty puolustusministeriön työjärjestyksessä ja taloussäännössä sekä tarkemmissa prosessikuvauksissa. Puolustusministeriön Resurssipoliittisen osaston infrastruktuuri- ja ympäristöyksikkö koordinoi kestävän kehityksen työtä ja kestävyteen liittyvää hallinnonalan ohjausta. Puolustusministeriön toiminnassa sovelletaan vuonna 2022 laadittua Kestävä kehitys ja vastuullisuus puolustushallinnossa –suunnitteluasiakirjaa. Puolustusvoimissa suunnitteluasiakirjan periaatteita ja toimintamalleja sovelletaan soveltuvin osin.

Puolustushallinnon kestävän kehityksen ja vastuullisuuden suunnitteluasiakirja on suunnitelma kestävän kehityksen tavoitteiden toimeenpanosta hallinnonalalla. Asiakirja kuvaa puolustushallinnon kestävän kehityksen ja vastuullisuuden viitekehystä, ohjausta, nykytilaa ja tavoitteita. Se on tarkoitettu puolustushallinnon hallinnonalan sisäiseen käyttöön ja se tarkistetaan vuosittain ja päivitetään vähintään neljän vuoden välein tai tarvittaessa, esimerkiksi hallitusohjelman ja kansallisten sitoumusten tuottamien syötteiden perusteella. Osana suunnitteluasiakirjaa on määritelty hallinnonalan vastuullisuuden painopistealueet ja niiden liittymäpinnat Agenda 2030-tavoitteisiin. Suunnitteluasiakirjan päivittäminen on käynnistynyt ja sen tueksi puolustushallinnossa arvioidaan hallinnonalan kestävyysraportoinnin painopisteiden ja mittareiden ajantasaisuutta nopeasti muuttuneessa toimintaympäristössä.

4. Puolustushallinnossa tunnistetut painopistealueet ja niitä kuvaamaan valitut Agenda 2030-tavoitteet

Vakaus ja turvallisuus

Turvallisuus on vakaan, hyvinvoivan ja kestävä yhteiskunnan edellytys. Puolustuspolitiikalla ja puolustusyhteistyöllä, sotilaallisella maanpuolustuksella, kokonaismaanpuolustuksella, viranomaisyhteistyöllä ja sotilaallisella kriisinhallinnalla ehkäistään ja hillitään konflikteja sekä edistetään kansallista ja kansainvälistä vakautta ja turvallisuutta.

Elinkaariajattelu ja kiertotalous

Puolustushallinto on merkittävä julkinen hankkija. Hallinnonalan budjetista käytetään noin kolmasosa erilaisiin materiaali- ja palveluhankintoihin. Puolustusvoimien materiaalisessa kehittämisessä huomioidaan kestävyys materiaalisessa kehittämisessä, materiaalin elinkaaren hallinnassa ja materiaalista luopumisessa puolustuskyvystä tinkimättä. Materiaalitehokkuutta edistetään hankintojen tarveharkinnalla, kestävien ja pitkäaikaisten tuotteiden hankinnalla ja tarkoituksenmukaisella varastoinnilla sekä vastuullisella käytöllä, huollolla ja loppukäsittelyllä.

Henkilöstön ja koulutettavien tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja hyvinvointi

Rauhanaikana puolustushallinnolla on palkattua henkilöstöä noin 13 900. Henkilöstön hyvinvoinnista, toimintakyvystä ja osaamisesta huolehditaan. Avoimella vuorovaikutuksella taataan motivoiva ja mielekäs työympäristö ja asepalvelus. Asepalvelukseen hakeutuvien naisten määrää pyritään lisäämään. Puututaan syrjintään ja epäasialliseen kohteluun.

Energia- ja ilmastovastuullisuus

Ilmastonmuutoksen suorat ja välilliset turvallisuusvaikutukset vaikuttavat myös puolustushallinnon toimintaan. Ennakoivasti yhteiskunnan energiamurrokseen varautuminen on Puolustusvoimien toiminnan jatkuvuuden edellytys.

Puolustushallinto edistää omalta osaltaan valtioneuvoston hiilineutraaliustavoitetta puolustuksen tarpeet huomioon ottaen.

Ympäristövastuullisuus

Ympäristövastuullisuus sisältyy Puolustusvoimien kaikkeen toimintaan. Ympäristövastuullisuuden kehittämistä jatketaan siten, että se auttaa osaltaan turvaamaan puolustuksen toimintaedellytyksiä ja tukee puolustuskykyä.

Ympäristöriskejä hallitaan, ennaltaehkäistään ja niiden haitallisia vaikutuksia vähennetään Puolustusvoimien kaikessa kansallisessa ja kansainvälisessä toiminnassa. Ympäristövastuullisuuden kehittämisessä on keskeistä aktiivinen yhteistyö eri sidosryhmien kanssa.

5. Toiminnan vaikutukset painopistealueittain vuonna 2025

Vakaus ja turvallisuus

Agenda 2030 -tavoite 16: Rauha, oikeudenmukaisuus ja hyvä hallinto,

tavoitteena edistää rauhanomaisia yhteiskuntia ja taata kaikille pääsy oikeuspalveluiden pariin, rakentaa tehokkaita ja vastuullisia instituutioita kaikilla tasoilla.

Tasapainoinen ja kestävä julkinen talous on keskeinen edellytys puolustuksen kehittämiseksi. Hallitusohjelma ohjaa valtion talouspolitiikan toteutusta. Suomen talouspolitiikkaa määrittää myös EU-lainsäädäntö. Valtion viraston tilinpäätöksen ja tulostavastuun toteuttamista varten laadittavan toimintakertomuksen tulee antaa oikeat ja riittävät tiedot talousarvion noudattamisesta sekä viraston ja laitoksen tuotoista ja kuluista, taloudellisesta asemasta ja toiminnallisesta tuloksellisuudesta. Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV) tarkastaa vuosittain ministeriöiden ja muiden tilinpäätösvelvollisten virastojen tilinpäätökset. Tarkastuksellaan VTV varmistaa, että valtion varoja käytetään eduskunnan tahdon mukaisesti, lakeja noudattaen ja järkevästi.

Epävakaassa ja vaikeasti ennakoitavassa turvallisuusympäristössä ja nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä turvallisuuden ja vakauden ylläpitäminen ja kehittäminen korostuu: turvallisuus mahdollistaa kestävä kehitystä. Puolustuspolitiikalla ja puolustusyhteistyöllä, sotilaallisella maanpuolustuksella, kokonaismaanpuolustuksen yhteensovittamisella, muiden viranomaisten tukemisella sekä sotilaallisella kriisinhallinnalla vahvistetaan kansallista ja kansainvälistä turvallisuutta. Toisaalta YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden mukainen toiminta tukee yhteiskunnan vakautta ja turvallisuutta ja puolustushallinnon tehtävien kestävä toteuttaminen turvaa puolustuksen

Heikentyneessä turvallisuustilanteessa viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistoiminnan tarve on entisestään korostunut.

toimintaedellytyksiä. Myös laajeneva kestävyysääntely ja muilla yhteiskunnan sektoreilla tapahtuva kestävyystyö korostaa tarvetta toteuttaa puolustushallinnon tehtävät kestävä kehitys huomioiden.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa ja globaalien valtasuhteiden muutos muovaavat monin tavoin ja pitkäkestoisesti Euroopan ja Suomen turvallisuusympäristöä ja toimintaympäristöä.

Naton pelotteen ja puolustuksen merkitys sekä liittokunnan rooli jäsenvaltioidensa turvallisuuden takaajana on korostunut. Nato on jatkanut määrätietoista pelotteen ja puolustuksen kehittämistä sekä muun muassa korostaa kriisinsietokyvyn merkitystä. Samaan aikaan EU:n ulko-, turvallisuus- ja puolustuspoliittinen toimijuus on vahvistunut: EU kantaa jatkossa enemmän vastuuta puolustuksesta ja tukee jäsenvaltioita puolustuskyvyn kehittämisessä. Naton ja EU:n roolit Euroopan turvallisuudessa täydentävät ja vahvistavat toisiaan.

Suomen puolustusratkaisu muodostuu vahvasta kansallisesta puolustuskyvystä osana Naton pelotetta ja puolustusta. Suomi huolehtii kyvystään vastata pitkään jatkuvaan sotilaalliseen painostukseen sekä pitkäkestoiseen ja laajamittaiseen sodankäyntiin kansallisin voimavaroin ja osana Natoa. Kehittyvä asevelvollisuus, laaja koulutettu reservi ja korkea maanpuolustustahto ovat Suomen puolustuksen perustana jatkossakin. Suomen puolustusta kehitetään pitkäjänteisesti, suunnitelmallisesti ja kokonaisuutena vastaamaan toimintaympäristön vaatimuksiin ja huomioiden Naton yhteisen puolustuksen tavoitteet.

Suomi puolustaa aluettaan, kansalaisiaan ja yhteiskuntaansa kaikkia voimavaroja hyödyntäen ja yhteistyössä liittolaisten ja suomalaisen yhteiskunnan kanssa.

Suomalaisen yhteiskunnan kriisinkestävyys perustuu kehittyvän kokonaisturvallisuuden toimintamallin mukaiseen varautumiseen, jolla turvataan yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen ylläpito kaikissa turvallisuustilanteissa. Vuoden 2025 alussa julkaistiin uusi Yhteiskunnan turvallisuusstrategia, joka muodostaa viitekehyksen kokonaisturvallisuuden toimintamallille. Heikentyneessä turvallisuustilanteessa viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistoiminnan tarve on entisestään korostunut. Kokonaismaanpuolustus on osa kokonaisturvallisuutta.

Kokonaismaanpuolustukseen kuuluvat kaikki sotilaalliset ja siviilialojen toimet, joilla turvataan sotilaallisen maanpuolustuksen toimintaedellytykset kaikissa turvallisuustilanteissa, myös ennakoivasti jo normaalioloissa.

Vaikuttavuusalue	Tavoite	Mittari	Tulokset 2024	Tulokset 2025
Vastuullinen julkinen talous	Puolustushallinnon taloudenhoidon laillisuus ja toiminnan tuloksellisuus sekä valtion talousarvion noudattaminen.	Valtiontalouden tarkastusviraston (VTV) tarkastusraportti.	Vuoden 2024 puolustusministeriön tilintarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu. Vuoden 2024 Puolustusvoimien tilintarkastuksen perusteella voidaan lausua, että talousarviota ja sitä koskevia keskeisiä säännöksiä on noudatettu. Lähde: VTV:n tilintarkastuskertomus 2024	Valtiontalouden tarkastusviraston vuoden 2025 puolustusministeriön ja Puolustusvoimien tilintarkastuskertomukset julkaistaan toukokuussa 2026. Lähde: puolustusministeriön talousyksikkö
Puolustusmenojen osuus bruttokansantuotteesta	Hallinnonalan vaikuttavuuden ja Puolustusvoimien toiminnallisen tuloksellisuuden tärkein mittari on Puolustusvoimien kyky toteuttaa lakisääteiset tehtävänsä.	Julkisen talouden suunnitelmassa 2024–2027 puolustusministeriön hallinnonalan määrärahataso on kehyskaudella noin 4,9–5,4 mrd. euroa.	Puolustusministeriön hallinnonalan menot olivat vuoden 2024 talousarviossa 5 540,2 milj. euroa. Niiden osuus bruttokansantuotteesta (BKT) oli 2,00 % ja valtion budjettitalouden menoista 6,3 %.	Puolustusministeriön hallinnonalan menot olivat vuoden 2025 talousarviossa 6 741,1 milj. euroa. Niiden osuus bruttokansantuotteesta (BKT) oli 2,37 % ja valtion budjettitalouden menoista 7,5 %. Lähde: puolustusministeriön talousyksikkö
Asevelvollisten kouluttaminen ja Maanpuolustustahto	Varusmiesten/ vapaaehtoista asepalvelusta suorittavien ja reserviläisten maanpuolustustahtoon tukeminen	Maanpuolustustahtoa kuvaavien kyselyjen keskiarvo	Varusmiesten loppukyselyissä (loppukysely käsittää myös vapaaehtoista asepalvelusta suorittavat naiset) maanpuolustustahto on jatkanut nousuaan. Saapumiserän 1/24 osalta maanpuolustustahto oli 4,64 ja saapumiserän 2/24 osalta 4,65 arviointiasteikolla 1–5 . Reserviläisten osalta koulutustapahtumissa kerättyjen tulosten perusteella maanpuolustustahto oli 4,9.	Varusmiesten loppukyselyissä (loppukysely käsittää myös vapaaehtoista asepalvelusta suorittavat naiset) maanpuolustustahto on jatkanut nousuaan. Saapumiserän 1/25 osalta maanpuolustustahto oli 4,70 ja saapumiserän 2/25 osalta 4,65 arviointiasteikolla 1–5 . Naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaneilla (eritelty keskiarvo) maanpuolustustahto oli saapumiserällä 1/25 4,75 ja saapumiserällä 2/25 4,70 arviointiasteikolla 1–5. Reserviläisten osalta koulutustapahtumissa kerättyjen tulosten perusteella maanpuolustustahto oli 4,86. Lähde: Pääesikunnan henkilöstöosasto
		Varusmiespalveluksessa/ vapaaehtoisessa asepalveluksessa koulutettujen määrä.	Vuonna 2024 reserviin koulutettujen varusmiesten kokonaismäärä oli 21 158, joista naisia oli 839. Luku pitää sisällään Rajavartiolaitokselle koulutetut, joita oli yhteensä 503 sisältäen 11 naista. Palveluksen aloitti vuonna 2024 24 384 alokasta (SE 1/24 12172 ja SE 2/24 12212). Vuonna 2024 keskimäärin 84,4% varusmiehistä suoritti palveluksen loppuun.	Vuonna 2025 reserviin koulutettujen varusmiesten kokonaismäärä oli 21 321, joista naisia oli 860. Luku pitää sisällään Rajavartiolaitokselle koulutetut, joita oli yhteensä 540 sisältäen 11 naista. Palveluksen aloitti vuonna 2025 24 735 alokasta. Vuonna 2025 keskimäärin 84,8% varusmiehistä suoritti palveluksen loppuun. Lähde: Pääesikunnan henkilöstöosasto

Vaikuttavuusalue	Tavoite	Mittari	Tulokset 2024	Tulokset 2025
		Reserviin koulutettavien määrä.	Koulutettujen reserviläisten määrä vuonna 2024 oli 21 302. Kokonaisuudessaan kertausharjoituksiin osallistui yhteensä 23 986 reserviläistä (määrällinen tavoite reservin kertausharjoituksissa koulutetuille vuodelle 2024 oli 25 330). Osa henkilöitä osallistui kertausharjoituksiin enemmän kuin yhden kerran. Kertausharjoitusvuorokausia oli yhteensä 146 478, jolloin keskiarvona oli 6,1vrk reserviläistä kohden. Vapaaehtoisein harjoituksiin (PVVEH) osallistui 8 246 reserviläistä, joista osa osallistui useammin kuin yhden kerran. Kokonaisuudessaan osallistujia PVVEH:ssa oli 11 165. PVVEH vuorokausia kertyi 27 742 keskiarvon ollessa 2,5vrk reserviläistä kohden.	Koulutettujen reserviläisten määrä vuonna 2025 oli 21 679. Kokonaisuudessaan kertausharjoituksiin osallistui yhteensä 24753 reserviläistä (määrällinen tavoite reservin kertausharjoituksissa koulutetuille vuodelle 2025 oli 25 000). Osa henkilöitä osallistui kertausharjoituksiin enemmän kuin yhden kerran. Kertausharjoitusvuorokausia oli yhteensä 143216 jolloin keskiarvona oli 5,8vrk reserviläistä kohden. Vapaaehtoisein harjoituksiin (PVVEH) osallistui 7790 reserviläistä, joista osa osallistui useammin kuin yhden kerran. Kokonaisuudessaan osallistujia PVVEH:ssa oli 10507. PVVEH vuorokausia kertyi 26335 keskiarvon ollessa 2,5vrk reserviläistä kohden. Lähde: Pääesikunnan henkilöstöosasto
	Väestön korkean maanpuolustustahdon tukeminen.	Prosenttiosuus vastaajista Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnan (MTS) haastattelututkimus.	MTS:n haastattelututkimuksen mukaan vastaajien maanpuolustustahto on pysynyt korpella (78 %, 79 % vuonna 2023), samoin henkilökohtainen maanpuolustustahto (80 %, 83 % vuonna 2023). Nykyisen asevelvollisuusjärjestelmän tuki on pysynyt vakaana, sitä tukee 80 % (81 % v. 2023) Lähde: Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta MTS 2024:4: Suomalaisen mielipiteitä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta, maanpuolustuksesta ja turvallisuudesta	MTS:n haastattelututkimuksen mukaan vastaajien maanpuolustustahto on pysynyt korpella 78 % (78 % v. 2024), samoin henkilökohtainen maanpuolustustahto 80 % (80 % v. 2024). MTS muutti asevelvollisuutta koskevia kysymyksiään 2025:1 haastattelututkimuksessa. Nykyisenlaiseen miehiä koskevaan yleiseen asevelvollisuuteen ja naisten vapaaehtoiseen asepalvelukseen perustuvaa puolustusjärjestelmää tukee 75 %. Kaikkia koskeva yleinen asevelvollisuus (34 %) ja kansalaispalvelus (32 %) saavat myös kannatusta. Lähde: Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta MTS 2025:1: Suomalaisen mielipiteitä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta, maanpuolustuksesta ja turvallisuudesta
	Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) kurssit.	Koulutuspäivät ja osallistujamäärät.	MPK:n järjestämässä sotilaallisia valmiuksia palvelevassa (SOTVA) koulutuksesta Puolustusvoimille kohdentui 57 430 koulutuspäivää ja 25 035 osallistumiskertaa yhteensä 10 487 osallistujalle. Yksilötaitoihin keskittyvää PVSOTVA-koulutusta voidaan pitää merkittävänä lisänä Puolustusvoimien joukkojen suorituskyvyn kehittämisessä. SOTVA-koulutukseen osallistuneiden henkilöiden antama palaute koulutuksesta on ollut erinomainen.	MPK toteutti sotilaallisia valmiuksia palvelevaa koulutusta (SOTVA) yhteensä 103 165 koulutuspäivää. SOTVA-koulutuksesta Puolustusvoimille kohdentui ns. PVSOTVA-koulutuksena 60 366 koulutuspäivää (59 %) ja 26 735 osallistumiskertaa yhteensä 11 607 osallistujalle. Lähde: Pääesikunnan suunnitteluosasto
Kokonais-turvallisuuden kehittäminen	Parannetaan yhteiskunnan eri sektoreiden yhteistoimintaa poikkeusoloissa ja edistetään kokonaisuutena turvallisuuden eri aloilla työskentelevien henkilöiden verkostoitumista järjestämällä valtakunnallisia maanpuolustuskursseja.	Kurssien ja osallistujien määrät.	Valtakunnallisia maanpuolustuskursseja järjestettiin yhteensä 10 kappaletta, joista neljä oli pääkursseja, kaksi jatkokursseja, yksi täydennyskurssi ja kolme erikoiskurssia. Valtakunnallisen maanpuolustuskurssin suoritti vuonna 2024 yhteensä 192 henkilöä. Kokonaismäärästä 75 henkilöä oli naisia. Osallistujia kaikille vuonna 2024 toimeenpannuille kursseille oli yhteensä 802 henkilöä.	Valtakunnallisia maanpuolustuskursseja järjestettiin yhteensä 10 kappaletta, joista neljä oli pääkursseja, kaksi jatkokursseja, yksi täydennyskurssi ja kolme erikoiskurssia. Valtakunnallisen maanpuolustuskurssin suoritti vuonna 2025 yhteensä 198 henkilöä. Kokonaismäärästä 76 henkilöä oli naisia. Osallistujia kaikille vuonna 2025 toimeenpannuille kursseille oli yhteensä 777 henkilöä. Lähde: Pääesikunnan suunnitteluosasto

Vaikuttavuusalue	Tavoite	Mittari	Tulokset 2024	Tulokset 2025
	Edistetään yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta edistämällä viranomaisten varautumista ja yhteistoimintaa järjestämällä alueellisia maanpuolustus-kursseja	Kurssien ja osallistujien määrät.	Alueellisia maanpuolustuskursseja järjestettiin yhteensä 27, joista oli peruskursseja 14, jatkokursseja 6 ja erikoiskursseja 7 kappaletta. Osallistujia kursseilla oli yhteensä 1987, joista naisten osuus oli 755 henkilöä.	Alueellisia maanpuolustuskursseja järjestettiin yhteensä 25, joista oli peruskursseja 13, jatkokursseja 7 ja erikoiskursseja 5 kappaletta. Osallistujia kursseilla oli yhteensä 1740, joista naisten osuus oli 707 henkilöä. Lähde: Puolustusvoimien vuosiraportti
Kansainvälinen harjoitustoiminta	Suomessa järjestetyt kansainvälisen harjoitussuunnitelman mukaiset harjoitukset pidetty suunnitellusti	Suomalaisten joukkojen osallistuminen kansainvälisen harjoitussuunnitelman mukaisiin kansainvälisiin harjoituksiin.	Puolustusvoimien vuoden 2024 hyväksytty kansainvälinen harjoitussuunnitelma sisälsi 113 harjoitustapahtumaa Suomessa ja ulkomailla. Puolustusvoimat osallistui harjoituksiin tai johti ne pääosin suunnitelmallisesti. Lisäksi toimeenpantiin useita harjoituksia Cross Border Training (CBT) kehyksessä. Vuoden 2024 tärkein harjoitus oli Nordic Response 24 -harjoitus maaliskuussa, joka toteutettiin Norjassa, Ruotsissa ja Suomessa.	Puolustusvoimien vuoden 2025 hyväksytty kansainvälinen harjoitussuunnitelma sisälsi 122 harjoitustapahtumaa Suomessa ja ulkomailla. Vuoden 2025 aikana Puolustusvoimien harjoitustoiminta yhteensovitettiin Naton harjoitussuunnittelun vuosirytmiiin ja samalla kehitettiin Naton Puolustusvoimien harjoitustilannekuvan välittämistä ja ylläpitoa. Suomessa järjestetyt kv-harjoitussuunnitelman mukaiset harjoitukset sisältävät harjoitukset, joissa Suomi tai Nato-liittolainen on ollut johtajana, mutta eivät sisällä niitä harjoituksia, joihin Nato-liittolaiset ovat ainoastaan osallistuneet. Lähde: Pääesikunnan suunnitteluosasto
Suomalaisten luottamus puolustushallintoon	Suomalaiset luottavat puolustushallintoon. Pyritään edistämään säännöllisesti toistettavaa kansallista mittausta.	Vastaajien prosenttiosuus	Vastaajista 86 % luottaa erittäin tai melko paljon Puolustusvoimien kykyyn torjua Suomeen kohdistuvia sotilaallisia uhkia (89%/2023). Lähde: MTS 2024:4 Suomalaisten mielipiteitä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta ja turvallisuudesta. Kansalaispulssi -kyselyssä Puolustusvoimat oli luotetuin instituutio. Lähde: Kansalaispulssi 2024. Tieteen tiedotus ry:n Tiedebarometri 2024 kyselyn mukaan kysyttäessä luottamusta keskeisiin instituutioihin, kärjessä oli Puolustusvoimat, johon luotti 83% vastaajista. Lähde: Tiedebarometri 2024	Vastaajista 85 prosenttia (86 % v. 2024) luottaa erittäin tai melko paljon Puolustusvoimien kykyyn puolustaa Suomea erilaisia sotilaallisia uhkia vastaan. Lähde: Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta MTS 2025:1: Suomalaisten mielipiteitä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta, maanpuolustuksesta ja turvallisuudesta Kansalaispulssi -kyselyssä Puolustusvoimat oli edelleen luotetuin instituutio. Lähde: Kansalaispulssi 2025. Julkishallinnon Luottamus&Maine -tutkimuksessa puolustusministeriön mainearvosana nousi tutkmiuksen eniten 0,21 yksiköllä 3,70:een (3,49 2024). Julkishallinnon Luottamus&Maine 2025 -tutkimus

Vaikuttavuusalue	Tavoite	Mittari	Tulokset 2024	Tulokset 2025
Sotilaallinen kriisinhallinta ja kokonaisvaltainen kriisinhallinta	<p>Osallistuminen sotilaalliseen kriisinhallintaan, jolla luodaan edellytykset kohdemaiden vakaalle ja turvalliselle kehitykselle.</p> <p>Osallistuminen kokonaisvaltaisen kriisinhallinnan kehittämiseen, ml. vaikuttavuuden kehittäminen ja kolmoisneksus-yhteyden* kehittäminen.</p> <p>*Kolmoisneksus=kehitysyhteistyö, humanitaarinen työ ja rauhantyö.</p>	Kriisinhallintaoperaatioihin koulutettujen ja osallistuneiden määrä. Toimet ja hankkeet, joilla edistetään kokonaisvaltaista kriisinhallintaa ja kolmoisneksus-yhteyttä. Toimet, joilla edistetään kriisinhallinnan toiminnallisen tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden arviointia.	<p>Vuonna 2024 rotaatiokoulutukseen osallistui 827 henkilöä. Puolustusvoimien palkatusta henkilöstöstä 391 palveli kriisinhallintatehtävissä. Suomi osallistui 13 sotilaalliseen kriisinhallintaoperaatioon. Kriisinhallintaoperaatioiden kokonaisvahvuus oli keskimäärin noin 430 sotilasta.</p> <p>Lähde: Pääesikunnan henkilöstöosasto</p> <p>Puolustushallinto on kehittänyt sotilaallisen kriisinhallinnan vaikuttavuusarvioinnin sisäisiä prosesseja sekä aloittanut vaikuttavuusarvioinnin kokonaisvaltaisen tarkastelun yhteistoiminnassa sisä- ja ulkoasiainhallintojen kanssa.</p>	<p>Vuonna 2025 rotaatiokoulutukseen osallistui 574 henkilöä. Puolustusvoimien palkatusta henkilöstöstä 254 palveli kriisinhallintatehtävissä. Suomi osallistui 11 sotilaalliseen kriisinhallintaoperaatioon. Kriisinhallintaosallistumisen kokonaisvahvuus oli keskimäärin noin 360 sotilasta.</p> <p>Lähde: Pääesikunnan henkilöstöosasto</p> <p>Puolustushallinto on kehittänyt sotilaallisen kriisinhallinnan vaikuttavuusarvioinnin sisäisiä prosesseja sekä aloittanut vaikuttavuusarvioinnin kokonaisvaltaisen tarkastelun yhteistoiminnassa sisä- ja ulkoasiainhallintojen kanssa. Suomi on vaikuttanut kansainvälisissä johto-organisaatioissa (EU, YK, NATO) vaikuttavuusarviointien edistämiseksi.</p> <p>Lähde: puolustusministeriö</p>
Asevalvonta	Osallistuminen aktiivisesti asevalvontasopimusten ja -järjestelyjen ylläpitoon ja kehittämiseen sekä luottamusta ja turvallisuutta lisäävien toimien (LTL) toimeenpanoon.	Osallistuminen asevalvontaan sekä kansainvälisiin asevalvontakeskusteluihin.	<p>Turvallisuusympäristön muutoksen seurauksena kansainvälisen sopimusjärjestelmän tilanne asevalvonnan alalla on heikko.</p> <p>Puolustushallinto on toiminut olemassaolevien asevalvontajärjestelyiden ylläpitämiseksi, sopimusjärjestöjen toimintaedellytysten turvaamiseksi ja asevalvonta-alan osaamisen säilyttämiseksi. Puolustushallinto osallistui Suomen vuoden 2025 Etyj-puheenjohtajakauden valmisteluun, erityisesti huomioiden vuoden viimeisen kolmanneksen poliittis-sotilaallisen Turvallisuusfoorumien Suomen puheenjohtajuus.</p> <p>Puolustusvoimat on osallistunut luottamusta ja turvallisuutta lisääviin toimiin saamansa ulko- ja puolustuspoliittisen ohjauksen mukaisesti, aktiivisena toimijana osana liittokuntaa. Konventionaaliseen asevalvontaan liittyvää osaamista on ylläpidetty, sillä luottamusta ja turvallisuutta lisääville toimille on entistä enemmän tarvetta Venäjän hyökkäyssodan jälkeisessä ajassa.</p>	<p>Turvallisuusympäristön muutoksen seurauksena kansainvälisen sopimusjärjestelmän tilanne asevalvonnan alalla on heikko.</p> <p>Puolustushallinto on toiminut olemassaolevien asevalvontajärjestelyiden ja -sitoumusten ylläpitämiseksi, sopimusjärjestöjen toimintaedellytysten turvaamiseksi ja asevalvonta-alan osaamisen säilyttämiseksi. Puolustushallinto osallistui Suomen vuoden 2025 Etyj-puheenjohtajakauden läpivientiin. Samanaikaisesti koko järjestön puheenjohtajuuden kanssa Suomi puheenjohti vuoden viimeisellä kolmanneksella Etyjin poliittis-sotilaallisen ulottuvuuden Turvallisuusfoorumia.</p> <p>Puolustusvoimat on osallistunut luottamusta ja turvallisuutta lisääviin toimiin saamansa ulko- ja puolustuspoliittisen ohjauksen mukaisesti, aktiivisena toimijana osana liittokuntaa. Konventionaaliseen asevalvontaan liittyvää osaamista on ylläpidetty, jotta varmistetaan kyky luottamusta ja turvallisuutta lisäävien toimien kehittämiselle tulevaisuudessa, Venäjän hyökkäyssodan jälkeisessä ajassa. Lähde: puolustusministeriö</p>
Virka-aputehtävät	Kaikkiin lakisääteisiin virka-aputehtäviin vastaaminen.	Toteutettujen virka-aputehtävien määrä	Virka-aputehtäviä toteutettiin yhteensä noin 412 kappaletta. Edellisvuosiin verrattuna lukumäärässä ei ole tapahtunut merkittävää muutosta.	Virka-aputehtäviä toteutettiin yhteensä noin 430 kappaletta. Edellisvuosiin verrattuna lukumäärässä ei ole tapahtunut merkittävää muutosta.

Elinkaariajattelu ja kiertotalous

12 VASTUULLISTA
KULUTTAMISTA

Agenda 2030 -tavoite 12: Vastuullista kuluttamista,

tavoitteena varmistaa kulutus- ja tuotantotapojen kestävyys.

Puolustushallinto on merkittävä julkinen hankkija. Hallinnonalan budjetista käytetään noin kolmasosa erilaisiin materiaali- ja palveluhankintoihin. Materiaalin elinkaaren arviointi ja hallinta kuuluvat olennaisena osana puolustushallinnon materiaalipolitiikkaan.

Puolustusministeriön hallinnonalan toiminnalla voidaan kansallisella tasolla vaikuttaa myös hankintojen ja koulutuksen kautta luonnonvarojen kestäväan ja tehokkaaseen käyttöön sekä kuluttajatottumusten muovautumiseen.

Vuonna 2023 julkaistu Puolustushallinnon materiaalipoliittinen strategia suuntaa puolustushallinnon materiaalipolitiikkaa. Materiaalipolitiikan tavoitteena on luoda edellytykset joukkojen varustuksen kustannustehokkaille hankinnoille, ajanmukaistamiselle ja ylläpidolle sekä varmistaa varustuksen käyttöedellytykset ja täydennysmahdollisuudet myös poikkeusoloissa.

Puolustushallinto edistää materiaalista huoltovarmuutta muun muassa varmistamalla teknologian, raaka-aineiden, materiaalien, komponenttien ja teknisten ratkaisujen saatavuutta ja edistämällä kotimaisen puolustusteollisuuden kilpailukykyä, kansainvälistä verkottumista sekä vientitoimintaa.

Kestävä kehitys otetaan huomioon Puolustusvoimien materiaalissa kehittämisessä, materiaalin elinkaaren hallinnassa ja materiaalista luopumisessa puolustuskyvystä tinkimättä.

Materiaalitehokkuutta edistetään hankintojen tarveharkinnalla, kestävien ja pitkäaikaisten tuotteiden hankinnalla, tarkoituksenmukaisella varastoinnilla sekä vastuullisella käytöllä, huollolla ja loppukäsittelyllä.

Kestävä kehitys otetaan huomioon

Puolustusvoimien materiaalisessa kehittämisessä, materiaalin elinkaaren hallinnassa ja materiaalista luopumisessa puolustuskyvystä tinkimättä.

Materiaalipolitiikalla pyritään vähentämään jätteen syntymistä, parantamaan lajittelua sekä tehostamaan entisestään materiaalin hallintaa elinkaaren pidentämiseksi. Ympäristöriskien hallinta ja ympäristöhaittojen ennaltaehkäisy huomioidaan materiaalin elinkaaren hallinnassa. Puolustusvoimissa etsitään uusia vaihtoehtoja käytöstä poistettavan materiaalin hävittämiselle.

Puolustushallinnon materiaalipoliittisen strategian toimeenpanoa jatkettiin vuonna 2025 ja laadittiin materiaalipoliittisen strategian toimeenpanosuunnitelma.

Työtä ympäristönäkökohtien huomioimiseksi hankkeissa ja hankinnoissa jatkettiin vuonna 2024 käynnistetyssä Ekologisesti kestävätk hankinnat -hankkeessa, jonka päämääränä on konkreettisesti lisätä ympäristönäkökohtien huomioimista hankinnoissa.

Vaikuttavuusalue	Tavoite	Mittari	Tulokset 2024	Tulokset 2025
Jätteet	Jätteiden määrän vähentäminen ja kierrätysasteen lisääminen.	Jätteiden kokonaismäärän kehitys ja kierrätys-/ hyödyntämisasteen kehitys	Vuonna 2024 Puolustusvoimien jätteiden kokonaismäärä oli 8 800 tonnia, josta 43 % kierrätettiin materiaalina ja 6,3% hyödynnettiin energiana.	Vuonna 2025 jätteen kokonaismäärä nousi 3 % vuodesta 2024. Materiaalina kierrätettiin 44 % ja energiana hyödynnettiin 3,5 %. Lähde: Puolustusvoimien logistiikkalaitos
Puolustus-hallinnon materiaali-politiikka	Materiaalipolitiikassa huomioidaan kestävän kehityksen näkökulmat hankinnoissa ja materiaalin elinkaaren ajalla.	Kestävyys huomioidaan materiaalin hankinnoissa, elinkaaren aikana ja materiaalista luovuttaessa.	Materiaalipoliittisen strategian toimeenpanoa on jatkettu vuonna 2024.	Luotiin materiaalipoliittisen strategian toimeenpanosuunnitelma, jossa on määritelty tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot sekä aikataulut. Toimeenpanosuunnitelman toteutumista seurataan vuonna 2026. Toimeenpanosuunnitelman yhtenä toimenpiteenä on selvitys kestävän kehityksen huomioimisesta Puolustusvoimien materiaalihankinnoissa. Lähde: puolustusministeriö
Ympäristö-, ilmasto- ja kiertotalousnäkökohtien huomioiminen hankkeissa ja hankinnoissa.	Ympäristö-, kiertotalous- ja kestävyysnäkökohdat huomioidaan mahdollisimman hyvin. Hankittavalle tuotteelle asetetaan mahdollisuuksien mukaan ympäristökriteeri.	Selvitys- ja tutkimushankkeet Tärkeimmiltä puolustusmateriaalia tuottavilta toimittajilta edellytetään ympäristöjärjestelmän mukaista toimintaa. Pyydetään soveltuvilta osin hankkeiden ja hankintojen hiilijalanjälki ja ympäristönäkökohtatiedot toimittajilta (toimenpide).	Vuonna 2024 käynnistyi Ekologisesti kestävä hankinnat (EKOKEHA) projekti, jonka päämääränä on konkreettisesti lisätä ympäristönäkökohtien huomioimista hankinnoissa. Tavoitteena on selvittää tarkemmin nykytila ja olemassa olevat hyvät käytännöt sekä luoda toimintamalli sekä koota esimerkkikriteereita hankinnoissa sovellettavaksi.	Ekologisesti kestävä hankinnat (EKOKEHA) projektissa kartoitettiin hankintoja, joissa ympäristönäkökohtia on jo huomioitu. Lisäksi ideoitettiin hankintojen jaottelua, joka edesauttaisi yleisten ympäristökriteerien asettamista sekä tarkastuslistaa, joka tukee hankintaa tekevää asianhoitajaa. Työ jatkuu ohjeen laatimisella. Lähde: Puolustusvoimien logistiikkalaitos

Henkilöstön ja koulutettavien tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja hyvinvointi

Agenda 2030 -tavoite 3: Terveyttä ja hyvinvointia,

tavoitteena taata terveellinen elämä ja hyvinvointi kaikenikäisille.

Agenda 2030 -tavoite 5: Sukupuolten tasa-arvo,

tavoitteena saavuttaa sukupuolten välinen tasa-arvo sekä vahvistaa naisten ja tyttöjen oikeuksia ja mahdollisuuksia.

Puolustushallinnon henkilöstövoimavarojen johtamisen päämääränä on turvata ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö. Osaava ja toimintakykyinen henkilöstö on keskeinen osa puolustushallinnon suorituskykyä ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Yhteiskunnan monimuotoisuuden kasvu on mahdollisuus. Mahdollisuuden hyödyntäminen edellyttää kykyä saada töihin ja palvelukseen monenlaisia ihmisiä eri puolilta Suomea. Naisten vapaaehtoisen asepalveluksen kehittäminen ja naisten määrän lisääminen tukevat tätä tavoitetta. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen on tärkeää myös pidemmällä aikavälillä, jotta kyetään ylläpitämään kansalaisten tuki asevelvollisuudelle. Tasapuolinen ja yhdenvertainen kohtelu sekä aiempaa parempi kyky huomioida monimuotoisuus ovat edellytys erilaisten yksilöiden vahvuuksien hyödyntämiselle.

Muuttuva toimintaympäristö ja monipuolistuvat tehtävät edellyttävät henkilöstöltä kokonaisvaltaista toimintakykyä normaali- ja poikkeusoloissa. Toimintakykyä on kyettävä suunnitelmallisesti ylläpitämään, kehittämään ja tarvittaessa palauttamaan. Henkilöstön hyvinvointiin ja kuormittumiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Muuttuva toimintaympäristö ja monipuolistuvat tehtävät edellyttävät henkilöstöltä kokonaisvaltaista toimintakykyä normaali- ja poikkeusoloissa.

Tavoitetilassa Puolustusvoimilla on käytettävissä määrältään, laadultaan ja tahdoltaan riittävä henkilöstö, joka varmistaa tehtävien toteuttamisen kaikissa valmiustiloissa niin kotimaassa kuin ulkomaillakin. Sekä Puolustusvoimien henkilöstöä että asevelvollisia koskeva Puolustusvoimien uusi henkilöstöstrategia julkaistiin vuoden 2024 alussa. Siinä kuvataan, miten toimintaympäristön muutoksista johtuviin haasteisiin vastataan.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulma huomioidaan puolustusministeriön ja sen hallinnonalan toiminnassa, mukaan lukien sotilaallisessa kriisinhallinnassa. Kansainvälisiin kriisinhallintaoperaatioihin osallistumalla Suomi edistää konfliktialueiden yhteiskunnallista vakautta, rauhaa, ihmisoikeuksia, oikeusvaltioperiaatetta ja tasa-arvoa.

Natoon liittyessään Suomi sitoutui kehittämään gender-toimintaansa Naton periaatteiden mukaisesti. Puolustusvoimien Gender -näkökulmaan liittyviä tavoitteita ja kehittämistä käsittelevissä ohjeistuksissa on huomioitu Suomen kansallinen Naiset, rauha ja turvallisuus -toimintaohjelma.

Puolustusvoimien varusmieskoulutuksen palvelusolosuhteet järjestetään periaattein, joissa noudatetaan ehdotonta oikeudenmukaisuutta ja tasapuolisuutta, suhtaudutaan henkilökohtaisiin ongelmiin asiallisesti ja otetaan ne vakavasti, kunnioitetaan henkilökohtaisten asioiden luottamuksellisuutta ja kerätään palautetta ja suhtaudutaan siihen rakentavasti. Varusmieskoulutuksen eettisessä kasvatuksessa korostuu ihmisarvo, erilaisuuden ymmärtäminen, yksilön kunnioitus ja vastuuntunto. Puolustusvoimissa ei hyväksytä kiusaamista, häirintää eikä simputusta. Toiminnan lähtökohtana on tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kohtelu.

Kutsuntojen uudistuksella edistetään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta vahvistamalla koko ikäluokan maanpuolustustietämystä ja parantamalla nuorten terveystarkastusten laatua ja kattavuutta. Maanpuolustustietämyksen lisäämisellä sekä nuorten toimintakyvyn tukemista vahvistamalla arvioidaan olevan myönteinen vaikutus kutsunnoista palvelukseen määrättävien sekä palveluksen loppuun suorittavien henkilöiden määrään. Uudistuksilla selkeytetään myös eri toimijoiden vastuita kutsuntaprosessissa, joka osaltaan korostaa sen yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Kutsuntojen uudistamisen edellyttämä lainsäädäntötyö edistyi vuonna 2025 kun eduskunta hyväksyi uudistukseen liittyviä lakiesityksiä mm. terveydenhoitolakiin, asevelvollisuuslakiin ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annettuun lakiin. Vuodesta 2027 Puolustusvoimien ennakkoterveystarkastukset ovat osa opiskeluterveydenhuoltoa.

Puolustushallinnossa henkilöstön työtyytyväisyyttä mitataan työtyytyväisyyskyselyin. Puolustusministeriössä työtyytyväisyyskyselyt toteutetaan jatkossa joka toinen vuosi, viimeisin työtyytyväisyyskysely toteutettiin syksyllä 2024. Puolustusvoimien uudistettu työyhteisökysely toteutettiin syksyllä 2025. Kyselyt toteutetaan vuosittain.

Vaikuttavuusalue	Tavoite	Mittari	Tulokset 2024	Tulokset 2025
Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus	Tasa-arvoasiat on integroitu osaksi tulosjohtamista ja hankkeita.	Tasa-arvoasiat on huomioitu hallinnonalan talousarviovalmistelussa, säädösvalmistelussa ja tulosohjauksessa, muun muassa tulossopimuksissa.	<p>Puolustusministeriön hallinnonalan talousarvioehdotus sisältää vuosittain yhteenvedotarkastelun hallinnon tasa-arvoa tukevista tavoitteista ja toimintaperiaatteista 1.8.2023 käyttöön otettua Puolustusvoimien tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämistä koskevan normin toimeenpanoa jatkettiin puolustusvoimissa. Puolustusvoimien hallintoyksiköt asettavat omista tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmissa tavoitteita syrjinnän ehkäisemiseksi sekä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi.</p> <p>Pääesikunta seuraa palkatun henkilöstön ja asevelvollisten tasa-arvon toteutumista ja syrjinnän kokemuksia säännöllisesti.</p>	<p>Puolustusministeriön hallinnonalan talousarvioehdotus sisältää vuosittain yhteenvedotarkastelun hallinnon tasa-arvoa tukevista tavoitteista ja toimintaperiaatteista. Puolustusministeriö ohjaa hallinnonalaansa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioissa erillisin ohjein ja määräyksin, joiden perusteella puolustusvoimien hallintoyksiköt tekevät omat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmansa. Lähde: puolustusministeriön henkilöstöyksikkö</p> <p>Puolustusvoimat edistää tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden toteutumista ylläpitämällä hallintoyksikkökohtaisia tasa-arvo ja -yhdenvertaisuussuunnitelmia sekä pitämällä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulma suunnittelun ja toiminnan yhtenä peruslähtökohtana. Painopisteenä on suunnitelmien jalostaminen toimenpiteiksi. Puolustusvoimat jatkaa Nato-integraatioprosessissa määriteltyä gender-toimintaa.</p> <p>Lähde: Pääesikunnan henkilöstöosasto</p>
		Henkilöstötyövuosien määrä, sukupuolijakauma ja koulutusjakauma.	<p>Puolustusministeriö on asiantuntijaorganisaatio. Puolustusministeriön virkamiehillä on yleensä korkeakoulu- tai yliopistotutkinto, alemman korkeasteen koulutus tai keskiasteen koulutus. Ministeriön henkilöstömäärä oli vuoden 2024 lopussa 164. Heistä sotilaita oli 20 henkilöä. Naisia oli henkilöstöstä 81 (49,4 %) ja miehiä 83 (50,6 %).</p> <p>Lähde: Puolustusministeriön tilinpäätös 2024.</p> <p>Puolustusvoimissa henkilötyövuosia kertyi 12 995. Sotilashenkilöstöä oli 65 % ja siviilihenkilöstöä 35 %. Henkilöstöstä oli miehiä 81 % ja naisia 19 %. Puolustusvoimien koko henkilöstön koulutustasoindeksi on 5,2 (asteikko 1–8).</p> <p>Upseereista ylemmän korkeakoulututkinnon on suorittanut 65,6 %, erikoisupseereista 45,1 %, opistoupseereista 0,2 %, aliupseereista 1,4 % ja siviileistä 22,6 %.</p> <p>Lähde: Puolustusvoimien henkilöstöosasto</p>	<p>Puolustusministeriö on asiantuntijaorganisaatio. Puolustusministeriön virkamiehillä on yleensä korkeakoulu- tai yliopistotutkinto, alemman korkeasteen koulutus tai keskiasteen koulutus. Ministeriössä työskenteli vuoden 2025 lopussa 162 henkilöä, jotka olivat kaikki virkasuhteisia. Lisäksi vuoden lopussa ministeriössä työskenteli siirrettynä 15 henkilöä. Henkilöstöstä 84 oli naisia (51,9 %; 86 naista ja 48,6 %) ja 78 miehiä (48,1 %; 91 miestä ja 51,4 %). Jälkimmäiset suluissa olevat luvut kuvaavat tilannetta, kun huomioidaan ministeriöön toisesta virastosta työskentelemään siirretyt. Sotilaiden osuus henkilöstöstä oli 19 henkilöä.</p> <p>Lähde: Puolustusministeriön tilinpäätös 2025.</p> <p>Puolustusvoimissa henkilötyövuosia kertyi 13 352. Sotilashenkilöstöä oli 65 % ja siviilihenkilöstöä 35 %. Henkilöstöstä oli miehiä 81 % ja naisia 19 %. Puolustusvoimien koko henkilöstön koulutustasoindeksi on 5,2 (asteikko 1–8).</p> <p>Upseereista ylemmän korkeakoulututkinnon on suorittanut 65,2 %, erikoisupseereista 44,99 %, opistoupseereista 0,35 %, aliupseereista 1,4 % ja siviileistä 23,7 %.</p> <p>Lähde: Pääesikunnan henkilöstöosasto</p>

Vaikuttavuusalue	Tavoite	Mittari	Tulokset 2024	Tulokset 2025
	Sukupuolten välisen tasa-arvon toteutuminen.	Koetun sukupuolten välisen tasa-arvon keskiarvo	<p>Puolustusministeriön sukupuolten välistä tasa-arvossa koskevassa kyselyssä miesvastaajien antamien vastausten keskiarvo oli 4,48 ja naisvastaajien 3,97. Ihmisten yhdenvertaisuuden osalta miesvastaajien keskiarvo oli 4,4 ja naisvastaajien 3,86. Kysely tehtiin osana työhyvinvointikyselyä (asteikko 1–5). Kysely on toteutettiin syksyllä 2024.</p> <p>Puolustusvoimien uudessa työyhteisökyselyssä ei ole tasa-arvoa sukupuolittain mittaavaa yksittäistä kysymystä. Kyselyn tuloksissa näkyy kuitenkin selkeästi sukupuolen mukainen ammatillinen eriytyminen. Sotilasammateissa ja esimiestehtävissä on miesenemmistö. Kokonaistyötyytyväisyys sai työyhteisökyselyn perusteella kaikkien vastaajien aineistossa keskiarvon 4,14 (asteikko 1–5).</p> <p>Naisvastaajilla keskiarvo oli 4,02 ja miehillä 4,19. Upseerivastaajien keskiarvo oli 4,25, opistoupseerin 4,20, erikoisupseerien 4,18, aliupseerien 4,15 ja siviilivastaajien 4,06. Työnimua naiset kokevat hieman miehiä enemmän. Eräitä vuonna 2024 päivitetyt Puolustusvoimien henkilöstöstrategian mukaisia toimenpiteitä on aloitettu, joilla eri sukupuolten ja henkilöstöryhmien välisiä työtyytyväisyyden eroja voidaan kaventaa.</p> <p>Noin 60 % varusmiesten palautekyselyihin vastanneista kokee, että tasa-arvo toteutuu varusmiespalveluksessa. Vuonna 2024 epäasiallista kohtelua oli kokenut 12 % varusmiehistä.</p>	<p>Puolustusministeriössä ei tehty vuonna 2025 työtyytyväisyyskyselyä, vaan seuraava kysely toteutetaan suunnitelman mukaisesti vuonna 2026. Vuoden 2024 työtyytyväisyyskyselyssä puolustusministeriön sukupuolten välistä tasa-arvossa koskevassa kysymyksessä miesvastaajien antamien vastausten keskiarvo oli 4,48 ja naisvastaajien 3,97 (asteikko 1–5). Ihmisten yhdenvertaisuuden osalta miesvastaajien keskiarvo oli 4,4 ja naisvastaajien 3,86 (asteikko 1–5). Kyselyn mukaan miehet kokivat siis sukupuolten välisen tasa-arvon ja ihmisten yhdenvertaisuuden toteutuvan paremmin kuin naiset. Lähde: Puolustusministeriön työtyytyväisyystutkimus 2024.</p> <p>Palkatun henkilöstön työtehtävät ovat sukupuolen mukaan ammatillisesti eriytyneet. Sotilasviroissa on selkeä miesenemmistö, kun taas suurin osa naisista työskentelee siviilitehtävissä. Eri sukupuolet ja henkilöstöryhmät kokevat yhdenvertaisuuden ja työtyytyväisyyden hieman eri tavoin.</p> <p>Lähde: puolustusministeriön henkilöstöyksikkö</p> <p>Puolustusvoimissa muodostettiin uusi kokonaistyötyytyväisyyttä kuvaava indeksi, jota ei voi verrata aiempaan tunnuslukuun. Indeksiksi arvoksi tuli vuoden 2025 SYKE-kyselyssä 4,2 (asteikolla 1–5). Miesten keskiarvo oli 4,21, naisvastaajien 4,06. Kolmannen sukupuoliluokan (muu/en halua sanoa) keskiarvo oli 3,55. Siviilivastaajien keskiarvo erosi selkeästi muista henkilöstöryhmistä; siviilien keskiarvo oli 4,06 ja ammattisotilaiden keskiarvot olivat välillä 4,16–4,29. Siviilihenkilöstön työtyytyväisyyden tunnusluku oli pysynyt edellisvuoteen verrattuna ennallaan, kun taas muiden henkilöstöryhmien luvuissa oli pientä nousua. Upseerivastaajien työtyytyväisyyden keskiarvo oli 4,29, opistoupseerien 4,23, erikoisupseerien 4,19, aliupseerien 4,16. Puolustusvoimien henkilöstöstrategian mukaisia toimenpiteitä on osittain aloitettu, joilla eri sukupuolten ja henkilöstöryhmien välisiä työtyytyväisyyden eroja voidaan kaventaa.</p> <p>Suurin osa varusmiehistä (n. 4/5) on täysin tai osittain samaa mieltä, että eri sukupuolia kohdellaan palveluksessa tasa-arvoisesti. Varusmiespalvelusta suorittaneiden kokemukset epäasiallisesta kohtelusta ovat hieman laskeneet vuoteen 2024 verrattuna. Epäasiallista kohtelua kokeneiden keskiarvo vuoden 2024 loppukyselyiden perusteella oli 11,6 % ja vuonna 2025 9,6 %.</p> <p>Lähde: Pääesikunnan henkilöstöosasto</p>

Vaikuttavuusalue	Tavoite	Mittari	Tulokset 2024	Tulokset 2025
Tasa-arvo-suunnitelma	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulman huomiointi on osa organisaation jokapäiväistä toimintaa ja sen tulee näkyä perinteisen henkilöstöhallinnon toiminnan lisäksi myös muissa toiminnoissa, kuten hankkeiden ja ohjelmien suunnittelussa ja toteutuksessa.	Puolustusministeriön tasa-arvosuunnitelman ajantasaisuus. Puolustusvoimien hallintoyksiköiden tasa-arvosuunnitelmien ajantasaisuus.	Puolustusministeriön tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma on päivitetty loppuvuodesta 2023 ja suunnitelma on tehty vuosille 2024–2025. Puolustusvoiminen hallintoyksiköiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat vuosille 2023–2024 olivat pääosin ajan tasalla. Tasa-arvotilanteen selvitys toteutuu suunnitelmissa keskimäärin hyvin ja suunnitelmat sisältävät yleensä useita tavoitteita tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Suurimmat haasteet tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien sisällöissä liittyvät aikaisempiin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmiin sisältyvien toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointeihin ja varusmiesten huomioimiseen.	Puolustusministeriössä vuonna 2025 voimassa ollut tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma oli tehty vuosille 2024–2025. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivitystyö tehtiin loppuvuodesta ja uusi suunnitelma vuosille 2026–2027 hyväksyttiin joulukuussa. Lähde: puolustusministeriön henkilöstöyksikkö Puolustusvoimissa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat vuosille 2025–2026 olivat lähes kaikissa hallintoyksiköissä ajan tasalla. Tasa-arvotilanteen selvitys toteutuu suunnitelmissa pääosin hyvin ja suunnitelmat sisältävät yleensä useita tavoitteita tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Hallintoyksiköiden suunnitelmissa on huomioitu hyvin syrjimättömyyden edistäminen, erityisesti epäasiallisen käyttäytymisen kitkeminen. Suurimmat haasteet tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien sisällöissä liittyvätkin kehittämistoimenpiteiden vaikuttavuuden arviointeihin sekä toimeenpanoon erityisesti varusmiesten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Lähde: Pääesikunnan henkilöstöosasto
		Puolustusministeriön hallinnonalalla on tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioita edellyttämät tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioita ja niihin liittyvien tavoitteiden toteutusta ja raportoi niistä sekä valtavirtaistettavien hankkeiden etenemisestä puolustushallinnon johdolle. Pääesikunnan koulutusosaston johdolla toimii Puolustusvoimien tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmä. Työryhmän tehtävänä on mm. hallintoyksiköiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden seuranta ja arviointi sekä sukupuolivaikutusten arviointi Puolustusvoimien toimintaan kuuluvissa hankkeissa. Toimikunta kokoontui yhden kerran vuoden aikana.	Puolustusministeriössä toimii puolustushallinnon yhteinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyöryhmä (toimikausi 31.12.2027 saakka), joka seuraa ja raportoi tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioista sekä valtavirtaistettavien hankkeiden etenemisestä puolustushallinnon johdolle. Pääesikunnan koulutusosaston johdolla toimii Puolustusvoimien tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöryhmä. Työryhmän tehtävänä on mm. hallintoyksiköiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien ja kehittämistoimenpiteiden seuranta ja arviointi sekä sukupuolivaikutusten arviointi Puolustusvoimien toimintaan kuuluvissa hankkeissa. Lähde: Pääesikunnan koulutusosasto	

Vaikuttavuusalue	Tavoite	Mittari	Tulokset 2024	Tulokset 2025
YK:n päätöslauselma 1325	YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 mukaan naisten turvallisuudesta ja asemasta tulee huolehtia aikaisempaa paremmin konflikteissa ja kriisinhallintaoperaatioissa. Puolustushallinnon osalta päätavoitteet ovat turvallisuussektorin ja kriisinhallinnan sukupuolijakauman tasapainottaminen sekä gender-näkökulman sisällyttäminen turvallisuussektorin ja kriisinhallinnan toiminnan suunnitteluun, toteutukseen, arviointiin ja koulutukseen. Puolustusvoimien ja puolustusministeriön yhteinen Puolustushallinnon ”Naiset, rauha ja turvallisuus” -toimintaohjelma laaditaan kulloisenkin voimassa olevan kansallisen toimintaohjelmaan kirjattujen tavoitteiden perusteella.	<p>Puolustusvoimat vie kansallisesta ”Naiset, rauha ja turvallisuus” -toimintaohjelmasta keskeiset asiat tehtävinä Puolustusvoimien vuosittaiseen toimintasuunnitelmaan.</p> <p>Naisten määrä sotilaallisen kriisinhallinnan henkilöstöstä on vähintään 7 %. Kaikkiin operaatioihin nimetään koulutettu genderyhdyshenkilö.</p> <p>Puolustusvoimien kriisinhallintakoulutus suunnitelmien on sisällytetty gender-koulutus ja osaamista testattu.</p>	<p>Kriisinhallintaoperaatioiden kokoonpanoissa on nimetyt gender-yhteyshenkilöt (gender focal points) ja gender-näkökulma huomioidaan partio- ja CIMIC (civil-military co-operation) -toiminnassa.</p> <p>Naisten osuus operaatioissa oli vuoden 2024 lopussa 4,9 prosenttia. Puolustusvoimien Gender -näkökulmaan liittyviä tavoitteita ja kehittämistä käsittelevää ohjeistusta on uudistettu huomioiden päivitetty Suomen kansallinen Naiset, rauha ja turvallisuus -toimintaohjelma.</p> <p>Natoon liittyessään Suomi sitoutui kehittämään gender-toimintaansa Naton periaatteiden mukaisesti, minkä johdosta Puolustusvoimiin perustettiin vuonna 2024 gender-neuvonantajaverkosto, mikä edesauttaa Gender-näkökulman huomioimisen operatiivisessa suunnittelussa. Gender-toimintaan liittyvä henkilöstön osaamistarvekartoitus on käynnistetty kansallisen puolustus suunnittelun perusteella.</p> <p>Pääesikunnassa ja puolustushaaraesikunnissa gender-neuvonantajat (Gender Advisor, GENAD) toimivat väestön turvallisuuden (Human Security, HS) asiantuntijatehtävissä. Gender-toiminta Puolustusvoimissa on operatiivista toimintaa, joka tarkentaa tilanneymmärrystä ja vahvistaa omaa suojaa. Toimintaympäristöanalyysiä täydentävä gender-analyysi on edellytys moniulotteisen ei-sotilaallisen voimankäytön vastatoimille. Tavoite on, että väestön turvallisuustilanteen ja yhteiskunnan kriisinkestävyden jatkuvaa arviointia toteutetaan Puolustusvoimien operatiivisen toiminnan kannalta keskeisiltä osin, kaikissa turvallisuustilanteissa ja operaatiovaiheissa. Tarkastelun kohteena on läpileikkaavat asiakokonaisuudet (Cross-Cutting Topics, CCTs). Tämän toimeenpanosta Puolustusvoimissa vastaa kansallinen GENAD-verkosto, joka toimii poikkipohjaisessa yhteistyössä sekä kansallisesti että kansainvälisesti, yhdessä Naton neuvonantajaverkoston kanssa.</p>	<p>Kriisinhallintaoperaatioiden kokoonpanoissa on nimetyt gender-yhteyshenkilöt (gender focal points) ja gender-näkökulma huomioidaan partio- ja CIMIC (civil-military co-operation) -toiminnassa.</p> <p>Naisten osuus operaatioissa palvelleista oli vuoden 2025 lopussa 5,8 prosenttia, joka on noin proentin kasvu verrattuna vuoteen 2024 (4,9 % 2024) . Naisia palveli sotilaallisissa kriisinhallintatehtävissä yhteensä 52 henkilöä, joista 16 oli Puolustusvoimien palkattua henkilöstöä ja 36 reserviläisiä. Naispuolisten reserviläisten hakijamäärä sotilaallisen kriisinhallinnan toimintavalmiuteen on vakiintunut hyvälle tasolle suhteessa naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaneisiin. Puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen palkatun henkilöstön (naiset) osalta hakeutuminen on vakiintunut hyvälle tasolle suhteessa palveluksessa olevien naisten lukumäärään.</p> <p>Naisten hakeutumisen edistämistä jatketaan osana kokonaisvaltaista rekrytointia sotilaallisiin kriisinhallintatehtäviin. Naisten hakeutumista on edistetty myös varusmieskoulutusta antavissa hallintoyksiköissä. Näissä hallintoyksiköissä toteutetaan tehostettua rekrytointiohjelmaa, jonka mukaan kriisinhallinnan perusteita ja hakeutumista koulutetaan kaikissa eri koulutusvaiheissa.</p> <p>Puolustusvoimien Gender -näkökulmaan liittyviä tavoitteita ja kehittämistä käsittelevissä ohjeituksissa on huomioitu Suomen kansallinen Naiset, rauha ja turvallisuus -toimintaohjelma. Rotaatiokoulutuksessa kaikille kriisinhallintatehtäviin lähteville annetaan perustiedot gender-toiminnasta. Lisäksi gender focal pointit perehtyvät tehtävänsä Nordic Centre for Gender in Military Operations (NCGM) -keskuksen ja/tai NATO:n kursseilla. Tällä hetkellä henkilöstön gender-osaamista ei erikseen testata. Lähde: Pääesikunnan koulutusosasto</p>

Vaikuttavuusalue	Tavoite	Mittari	Tulokset 2024	Tulokset 2025
Asevelvollisuuden kehittäminen	Tasa-arvon huomioiminen osana asevelvollisuuden kehittämistyötä.	Kuvaus tehdystä työstä lainsäädännön kehittämisessä ml. säädösmuutokset ja palvelussuhteen ehtojen muutokset.	<p>Kutsuntauudistuksen valmistelu jatkuu (2024–2025) työryhmän esityksen mukaisessa aikataulussa.</p> <p>Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 4.4.2024 työryhmän valmistelemaan ehdotukset tarvittavista toisen asteen opiskeluterveydenhuollon terveystarkastuksia sekä kutsuntojen ennakkoterveystarkastuksia koskevien säädösten uudistamisesta. Kutsuntojen ennakkoterveystarkastus toteutetaan oppivelvollisten osalta toisen asteen opiskeluterveydenhuollossa koko ikäluokalle. Säädöksiä uusittaessa huomioidaan myös muiden kutsunnanalaisten ennakkoterveystarkastuksen toteuttaminen.</p>	<p>Hallitus antoi 22.9.2025 eduskunnalle kutsuntojen uudistukseen liittyvän esityksen laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 118/2025 vp). Esityksessä ehdotettiin muun muassa opiskeluterveydenhuollon terveystarkastuksia muutettavaksi siten, että oppivelvollisuusikäisten opiskeluterveydenhuoltoon sisältyisi jatkossa Puolustusvoimien ennakkoterveystarkastus hyvinvointialueen järjestämänä sinä vuonna, kun opiskelija täyttää 18 vuotta. Esityksessä ehdotettiin säädettäväksi myös sähköisestä terveystarkastuksesta, jota käytetään opiskeluterveydenhuollossa ja hyödynnetään laadittaessa ennakkoterveystarkastuksessa ehdotusta arvioksi palveluskelpoisuudesta. Lakiehdotukset hyväksyttiin 3.12.2025.</p> <p>Terveydenhuoltolain muutos tuli voimaan 1.1.2026. Sähköinen terveystarkastus otetaan käyttöön syyslukukaudella 2026 ja on hyödynnettävissä ennakkoterveystarkastuksessa ensimmäisen kerran vuonna 2028. Ensimmäinen ennakkoterveystarkastus, joka yhdistetään osaksi opiskeluterveydenhuoltoa, tapahtuu vuonna 2027. Puolustusvoimien ennakkoterveystarkastusta koskevasta korvauksesta hyvinvointialueille ja korvauksesta lääkärin osallistumisesta kutsuntatilaisuuteen luovutaan 1.1.2027. Asevelvollisuuslain ja naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain muutokset tulevat voimaan 1.1.2027.</p> <p>Lähde: puolustusministeriö</p>
Hyvinvointi ja työtyytyväisyys	Puolustusministeriöllä ja Puolustusvoimilla on osaava, hyvinvoiva ja motivoitunut henkilökunta.	Koetun työhyvinvoinnin ja -tyytyväisyys (keskiarvo)	<p>Puolustusministeriön henkilöstöä koskeva työtyytyväisyyskysely toteutettiin syksyllä 2024. Kyselyyn vastasi 91,36 prosenttia puolustusministeriön henkilöstöstä. Ministeriön työtyytyväisyys on hyvällä tasolla kokonaistyötyytyväisyyden saadessa arvon 3,88 (asteikko 1–5). Korkeimmat arvot saavat kokonaisuudet ”Työn sisältö ja vaikuttamismahdollisuudet” (4,30) ja ”Työyhteisön toimintakulttuuri” (4,22). Kysymykseen ”Suosittelisin työpaikkaani ystävälleni” annettujen vastausten keskiarvo oli 4,36.</p> <p>Puolustusvoimien uudistettuun työyhteisökyselyyn vastasi syksyllä 2024 noin 75 % henkilöstöstä. Työyhteisökyselyn summamuuttujien tulosten perusteella tarkasteltuna Puolustusvoimien työilmapiiri on edelleen erittäin hyvällä tasolla. Korkeimmat summamuuttujien (asteikko 1–5) keskiarvot saivat työtehtävät ja sitoutuminen (4,4), työyksikön ilmapiiri (4,3), työyksikön johtaminen (4,3) ja henkilöstöjohtaminen (4,2).</p> <p>Lähde: Puolustusvoimien henkilöstötilinpäätös 2024</p>	<p>Puolustusministeriössä ei tehty vuonna 2025 työtyytyväisyyskyselyä, vaan seuraava kysely toteutetaan suunnitelman mukaisesti vuonna 2026. Edellinen puolustusministeriön henkilöstöä koskeva työtyytyväisyyskysely toteutettiin syksyllä 2024. Kyselyyn vastasi 91,36 prosenttia puolustusministeriön henkilöstöstä. Ministeriön työtyytyväisyys on hyvällä tasolla kokonaistyötyytyväisyyden saadessa arvon 3,88 (asteikko 1–5). Korkeimmat arvot saavat kokonaisuudet ”Työn sisältö ja vaikuttamismahdollisuudet” (4,30) ja ”Työyhteisön toimintakulttuuri” (4,22). Kysymykseen ”Suosittelisin työpaikkaani ystävälleni” annettujen vastausten keskiarvo oli 4,36.</p> <p>Lähde: puolustusministeriön henkilöstöyksikkö</p> <p>Puolustusvoimien uudistettuun työyhteisökyselyyn vastasi syksyllä 2025 noin 77 % henkilöstöstä. Työyhteisökyselyn summamuuttujien tulosten perusteella tarkasteltuna Puolustusvoimien työilmapiiri on edelleen erittäin hyvällä tasolla. Korkeimmat summamuuttujien (asteikko 1–5) keskiarvot saivat työtehtävät ja sitoutuminen (4,5), työyksikön ilmapiiri (4,3), työyksikön johtaminen (4,3) ja henkilöstöjohtaminen (4,2).</p> <p>Lähde: Puolustusvoimien henkilöstötilinpäätös 2025</p>

Vaikuttavuusalue	Tavoite	Mittari	Tulokset 2024	Tulokset 2025
	Motivoiva, mielekäs sekä avoimeen vuorovaikutukseen perustuva varusmiespalvelus/ vapaaehtoinen asepalvelus	Varusmiespalveluksessa/ vapaaehtoisessa asepalveluksessa epäasiallista kohtelua kokeneiden osuus vastaajista, epäasiallisesta kohtelusta ilmoittaneiden osuus sitä kohdanneista ja kohtelun loppumisen osuus ilmoitetuista tapauksista	Vuoden 2024 varusmiesten loppukyselyn perusteella epäasiallista kohtelua ilmoitti kokeneensa miehistä noin 10% ja naisista noin 40% vastaajista. Tuloksissa ei ole merkittävää muutosta aikaisempiin vuosiin huolimatta varusmieskoulutuksessa säännöllisesti korostettua nollatoleranssi-asiaa. Epäasiallista kohtelua kohdanneista vain 23 % ilmoitti asiasta eteenpäin. Epäasiallinen kohtelu loppui asiaan puuttumisen seurauksena 33,2 %:ssa tapauksista, joissa epäasiallisesta kohtelusta oli ilmoitettu. Epäasiallisesta kohtelusta ilmoittamiseen on reagoitu aiempaa enemmän ja sillä on ollut enemmän vaikutusta epäasiallisen käytöksen loppumiseen.	Vuoden 2025 varusmiesten loppukyselyn perusteella epäasiallista kohtelua ilmoitti kokeneensa miehistä noin 8% ja naisista noin 39% vastaajista (yhteensä noin 10%). Tuloksissa on noin 2% lasku aikaisempiin vuosiin. Epäasiallista kohtelua kohdanneista vain noin 22 % ilmoitti asiasta eteenpäin. Epäasiallinen kohtelu loppui asiaan puuttumisen seurauksena vuoden aikana keskimäärin 28,5 %:ssa tapauksista, joissa epäasiallisesta kohtelusta oli ilmoitettu. Epäasiallisesta kohtelusta ilmoittamiseen on reagoitu saapumiserä 2/25 aikana edeltävää saapumiserää vähemmän. Kokonaisuuksena tulokset eivät ole merkittävästi muuttuneet huolimatta varusmieskoulutuksessa säännöllisesti korostettua nollatoleranssi-asiaa. Lähde: Pääesikunnan koulutusosasto
		Varusmiespalveluksen/ vapaaehtoisen asepalveluksen keskeyttämisprosentti ja keskeyttämisen syyt	Vuoden 2024 keskeyttämisprosentti oli 15,6%. Varusmiespalveluksen keskeyttämisten määrä saatiin pienennettyä vertailusaapumiseriin nähden. Saapumiserän (SE) 1/24 osalta keskeyttämisprosentti oli 16,1% ja SE 2/24 osalta 14,9%. Merkittävimmät syyt keskeyttämiseen olivat vuonna 2024 edelleen fyysiset syyt, mielenterveydelliset syyt ja siviilipalvelukseen hakeutuminen.	Vuoden 2025 keskeyttämisprosentti oli 15,2%. Varusmiespalveluksen keskeyttämisten määrä saatiin pienennettyä vertailusaapumiseriin nähden. Saapumiserän (SE) 1/25 osalta keskeyttämisprosentti oli 16,1% ja SE 2/25 osalta 14,3%. Merkittävimmät syyt keskeyttämiseen olivat vuonna 2025 edelleen fyysiset syyt, mielenterveydelliset syyt ja siviilipalvelukseen hakeutuminen. Lähde: Pääesikunnan koulutusosasto
		Arvio armeija-ajasta. Arvio ryhmäkiinteydestä. Arvio palvelusmotivaatiosta. Varusmiespalveluksen/vapaaehtoisen asepalveluksen loppukyselyn keskiarvo	Vuonna 2024 käyttöön otetussa kyselyssä ei kysytä arviota armeija-ajasta. Tätä lähinnä oleva summamuuttuja on sopeutuminen. Saapumiserien 1/24 ja 2/24 sopeutuminen oli tasolla 4,08 (asteikko 1–5). Ryhmäkiinteyden oli saapumiserän (SE) 1/24 osalta 4,02 ja SE 2/24 osalta 3,98. Palvelusmotivaatio oli SE 1/24 osalta 3,99 ja SE 2/24 osalta 3,97. Tulokset ovat hyvin lähellä aiempien vuosien tuloksia. Palvelusmotivaatiossa on hienoista nousua.	Vuonna 2024 käyttöön otetussa kyselyssä ei kysytä arviota armeija-ajasta. Tätä lähinnä oleva summamuuttuja on sopeutuminen. Saapumiserällä 1/25 sopeutuminen oli tasolla 4,15 ja 2/25 tasolla 4,10 (asteikko 1–5). Ryhmäkiinteyden oli saapumiserän (SE) 1/25 osalta 4,10 ja SE 2/25 osalta 3,99. Palvelusmotivaatio oli SE 1/25 osalta 4,07 ja SE 2/25 osalta 3,99. Tulokset ovat hyvin lähellä aiempien vuosien tuloksia. Lähde: Pääesikunnan koulutusosasto

Energia- ja ilmastovastuullisuus

Agenda 2030 -tavoite 13: Ilmastotekoja,

tavoitteena toimia kiireellisesti ilmastonmuutosta ja sen vaikutuksia vastaan.

Ilmastonmuutoksen suorat ja välilliset turvallisuusvaikutukset kohdistuvat Suomeen ja vaikuttavat myös puolustushallinnon toimintaan. Energiasiirtymä fossiilisista energialähteistä uusiutuviin ja päästöttömiä energialähteitä hyödyntävään järjestelmään on käynnissä. Puolustusvoimien periaatteena on, että toiminta on ilmastovastuullista, energiatehokasta ja resurssiviisasta. Ennakoivasti yhteiskunnan energiamurrokseen varautuminen on Puolustusvoimien toiminnan jatkuvuuden edellytys.

Vaikka puolustuskyvyn ja huoltovarmuuden turvaamiseksi Puolustusvoimien toiminnassa tarvitaan vielä pitkään fossiilisia polttoaineita, niiden rinnalla on kehitettävä muita energialähteitä sekä energialähteiden moninaisuuteen ja tuotannon hajauttamiseen liittyviä ratkaisuja, niin ikään puolustuskyvyn ja huoltovarmuuden turvaamiseksi. Energiajärjestelmän muutoksessa edistetään myös energiaomavaraisuutta ja huoltovarmuutta sekä parannetaan häiriönsietokykyä.

Puolustushallinto edistää omalta osaltaan valtioneuvoston hiilineutraaliustavoitetta puolustuksen tarpeet huomioon ottaen. Puolustushallinnon merkittävimmät ilmastovaikutukset aiheutuvat pääosin kaluston ja kiinteistöjen energiankulutuksesta ja vastaavasti merkittävimmät tavoitteet ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi liittyvät kaluston ja kiinteistöjen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen. Vuonna 2023 valmistuneen Puolustusvoimien päästövähennystiekartan toimenpiteenä päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi on ryhdytty lisäämään uusiutuvan polttoaineen osuutta maaliikenteessä. Maaliikenteen osalta on saavutettu vuodelle 2025 asetettu 20 % tavoite uusiutuvan polttoaineen osuudelle. Jonkin verran uusiutuvaa on ollut myös alus- ja lentopolttoaineissa. Merenkulussa ja sotilasilmailussa laajemmalle uusiutuvan polttoaineen käytölle on rajoitteita.

Ennakoivasti yhteiskunnan energiamurrokseen varautuminen on Puolustusvoimien toiminnan jatkuvuuden edellytys.

Vuonna 2025 yhteiskunnan energiamurroksesta aiheutuviin muutoksiin valmistauduttiin ja hiilineutraaliustavoitetta toteutettiin Puolustusvoimien energia- ja ilmasto-ohjelman 2022–2025 toimeenpanoa jatkamalla. Lisäksi valmisteltiin päivitettyä Puolustusvoimien energia- ja ilmasto-ohjelmaa. Ohjelmassa tullaan ottamaan huomioon valmistelussa olevat kansallinen energia- ja ilmastostrategia, keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma ja puolustusministeriön energiatarvestratogia.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen toiminnan suunnittelussa huomioitiin jatkamalla vuonna 2023 puolustushallinnon ilmastonmuutokseen sopeutumisen suunnitelman toimeenpanoa. Energiasiirtymä otettiin huomioon Puolustusvoimien tukeutumisen järjestelyissä ja suorituskykyjen rakentamisessa ja energiamurrokseen varautumisen tärkeyttä on nostettu strategisessa suunnittelussa. Puolustusvoimat varautuu ja sopeutuu energiajärjestelmän muutokseen kehittämällä energia- ja ilmastoasioiden hallintaa ja energiaohtamisen toimintamallia. Vuonna 2025 laadittiin Puolustusvoimien energiaohtamista koskeva konsepti, jonka päämääränä on operatiivisen toimintakyvyn varmistaminen ja parantaminen varmistamalla energian saatavuus ja energiatehokkuus kaikissa turvallisuuden tilanteissa minimoiden ympäristövaikutuksia ja tuottaen kustannussäästöjä. Työtä tehdään Puolustusvoimien energiatoimikunnassa.

Vaikuttavuusalue	Tavoite	Mittari	Tulokset 2024	Tulokset 2025
Energia- ja ilmasto-ohjelma	Kehitetään Puolustusvoimien toiminnan energiatehokkuutta ja ilmastovastuullisuutta sekä edesauttaa suorituskyvyn säilymistä kaikissa olosuhteissa laatimalla ja päivittämällä Puolustusvoimien energia- ja ilmasto-ohjelma	Energia- ja ilmasto-ohjelmaa päivitetään neljän vuoden välein ja toimenpiteiden etenemisestä ja vaikutuksista raportoidaan vuosittain.	Puolustusvoimien energia- ja ilmasto-ohjelman (vuosille 2022–2025) toimenpiteitä jatkettiin vuonna 2024. Energia- ja ilmasto-ohjelman toimenpiteiden toteutuminen on raportoitu erikseen vuosiraportoinnin yhteydessä.	<p>Vuonna 2025 jatkettiin Puolustusvoimien energia- ja ilmasto-ohjelman 2022–2025 toimeenpanoa ja valmisteltiin Puolustusvoimien neljättä energia- ja ilmasto-ohjelmaa. Päivitetyn ohjelman julkaisua on lykätty, jotta tekeillä olevat kansallinen energia- ja ilmastostrategia, keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma ja puolustushallinnon energiatarvestratogia ehtivät valmistua ja nämä voidaan huomioida valmistelussa.</p> <p>Vuonna 2025 toteutettiin ensimmäinen välitarkastelu liittyen vuodelle 2030 asetettujen Puolustusvoimien päästövähennystavoitteiden saavuttamisesta. Välitarkastelun tuloksena todettiin, että päästövähennystavoitteita ei sellaisenaan ole mahdollista täysimääräisesti saavuttaa. Eryteisesti meri- ja lentoliikenteen päästövähennystavoitteisiin liittyy haasteita mm. polttoainelogistiikkaan liittyen.</p> <p>Vuonna 2025 laadittiin energiajohtamisen konsepti ja perustettiin energia-toimikunta.</p> <p>Lähde: Puolustusvoimien logistiikkalaitos</p>
Kiinteistöenergian kulutus ja kasvihuonekaasupäästöt	Vuoteen 2030 mennessä tavoitteena on saavuttaa hiilineutraalisuus toimitilojen ylläpidossa. Tavoitteena on vähentää kiinteistöenergian kokonaiskulutusta yhteensä 4 % vuosina 2022–2025 (1 % vuodessa). Kiinteistöjen ylläpidon CO ₂ -päästöjen osalta vähentämistavoite on 60 % vuodesta 2020 vuoteen 2025.	tCO ₂ -päästöt /vuosi Kiinteistöenergian kokonaiskulutus /vuosi	<p>Puolustusvoimien kiinteistöenergian kulutus vuonna 2024 oli noin 462 000 ja kasvihuonekaasupäästöt noin 13 000 t CO₂e.</p> <p>Puolustusvoimien kiinteistöenergian päästöt ovat laskeneet noin 80 % verrattuna vuoteen 2010 (165 000 t CO₂e). Voimakkain vähenemä on taitunut ja vuodesta 2021 päästöt ovat pysyneet suunnilleen samalla tasolla.</p>	<p>Puolustusvoimien kiinteistöenergian kulutus vuonna 2025 oli noin 460 000 MWh ja kasvihuonekaasupäästöt noin 10 000 tCO₂. Kiinteistöenergian CO₂-päästöt ovat laskeneet huomattavasti viimeisen 10 vuoden aikana saavuttaen nykyisen tason, 10 000 tCO₂/a. Energia- ja ilmasto-ohjelmassa 2021-2025 arvioitiin, että vuoteen 2025 mennessä saavutetaan 60 % päästövähennemä vuoteen 2020 verrattuna. Tämä tavoite saavutettiin jo vuonna 2022 (64 %), mutta tämän jälkeen päästöt ovat pysyneet suunnilleen samalla tasolla.</p> <p>Kiinteistöjen energiankulutusta on pystytty tehostamaan merkittävästi energiatehokkuustoimenpiteiden ja energiansäästöohjelman avulla. Uusiutuvien energiamuotojen osuus on korkea (89%); kaukolämmössä jopa 93%, aluelämmössä 82%. Aurinkoenergian rakentaminen on toteuttamislupien takia ollut vähäistä. Öljyn käytön osuus lämmityksessä v. 2025 on 1,5 %.</p> <p>Lähde: Puolustusvoimien logistiikkalaitos</p>

Vaikuttavuusalue	Tavoite	Mittari	Tulokset 2024	Tulokset 2025
Maa-, meri- ja ilmaliikenteen kasvihuonekaasupäästöt	Maa- ja meriliikenteen kasvihuonekaasujen päästöjä vähennetään puoleen vuoden 2020 tasosta vuoteen 2030 mennessä.	tCO ₂ -päästöt /vuosi	Polttoaineiden kulutuksesta aiheutuneet päästöt (sotilasilmailu, maaliikenne ja meriliikenne) vuonna 2024 oli 196 000 tCO ₂ . Päästövähennysten tiekartan epävirallista välitavoitetta ei saavutettu vuonna 2024. Ostetun polttoaineen uusiutuvien osuus oli maaliikenteessä 13,5%, kun päästövähennysten tiekartan mukaisesti se olisi ollut 15 %. Tavoitteesta jäämistä kavensi se, että noin 10 % meriliikenteen polttoaineesta sisälsi myös 13,5 % uusiutuvaa, vaikka sille ei asetettu mitään tavoitetta.	<p>Vuonna 2025 uusiutuvan polttoaineen osuus maaliikenteessä nousi 30 %:in joten 20 % tavoite uusiutuvan polttoaineen osuudelle saavutettiin. Yleisen jakeluvaihtoehdon (16,5 %) sisältävän polttoaineen lisäksi ostettiin myös 100 % uusiutuvaa HVO-polttoainetta (Hydrotreated vegetable oil, uusiutuva diesel).</p> <p>Meriliikenteen polttoaineen uusiutuva osuus on laskennallisesti noin 6 %, koska laiturijakeluasemille ja aluksiin on toimitettu yleisen jakeluvaihtoehdon mukaista polttoainetta. Meriliikenteen osalta haasteena on, että kaikkiin moottorityyppeihin ei ole saatu hyväksyntää uusiutuvalle polttoaineelle. Puolustusvoimat tukeutuu vahvasti Huoltovarmuuskeskukseen käyttämänsä polttoaineen varastoinnissa ja Huoltovarmuuskeskus varastoi tois- laiseksi vain fossiilista polttoainetta.</p> <p>Sotilasilmailulle ei ole asetettu päästövähennystavoitetta. Lentopolttoaineen seassa on kuitenkin vajaat kaksi prosenttia synteettistä (uusiutuvaa) polttoainetta.</p> <p>Lähde: Puolustusvoimien logistiikkalaitos</p>

Ympäristövastuullisuus

Agenda 2030 -tavoite 11: Kestävät kaupungit ja yhteisöt,

tavoitteena taata turvalliset ja kestävät kaupungit sekä yhdyskunnat.

Agenda 2030 -tavoite 15: Maanpäällinen elämä,

tavoitteena suojella maaekosysteemejä, palauttaa niitä ennalleen ja edistää niiden kestäväää käyttöä.

Ympäristövastuullisuus sisältyy kaikkeen Puolustusvoimien toimintaan. Ympäristövastuullisuuden kehittämistä jatketaan siten, että se auttaa osaltaan turvaamaan puolustuksen toimintaedellytyksiä muuttuvassa ympäristössä ja tukee puolustuskykyä. Ympäristövastuullisuutta kehitetään Puolustusvoimien ympäristöstrategian ja sen toimeenpanosuunnitelman mukaisesti.

Puolustusvoimien toimintaan liittyy tunnistettuja ympäristöriskejä. Ympäristöriskejä hallitaan, ennaltaehkäistään ja niiden haitallisia vaikutuksia vähennetään ympäristönsuojelun toimenpitein Puolustusvoimien kaikessa kansallisessa ja kansainvälisessä toiminnassa.

Puolustusvoimien ympäristövastuullisuuden kehittämisessä keskeisessä asemassa on aktiivinen yhteistyö eri sidosryhmien kanssa. Viranomaisyhteistyön tavoitteena on löytää ratkaisuja, jotka mahdollistavat Puolustusvoimille laadukkaat toimintamahdollisuudet, mutta samalla huomioivat myös muun yhteiskunnan tarpeet. Ympäristönsuojelusta käydään aktiivista vuoropuhelua ympäristöviranomaisten kanssa.

Puolustushallinnon toiminnan vaikutukset ulottuvat ympäröivään yhteiskuntaan melun ja muiden ympäristötekijöiden kautta, mutta näkyvät myös kaavoituksessa sekä alueellisessa taloudessa ja työllisyydessä. Alueiden käytön suunnittelulla ja suunnitteluprosessiin osallistumisella pyritään osaltaan hallitsemaan ja vähentämään toiminnasta aiheutuvia haitallisia vaikutuksia ympäröivään yhteiskuntaan.

Toiminnan voimakkaasti kasvanut kansainvälisyys vaikuttaa myös ympäristönsuojelun toimintakenttään. Toiminnassa ylläpidetään laadukasta ympäristönsuojelun tasoa.

Puolustusvoimilla on hallussaan laajoja ampuma- ja harjoitusalueita, joilla on usein hyvin rikas luonto. Alueilla on säilynyt ja toiminnan seurauksena pysyy yllä sellaisia luontotyyppejä, elinympäristöjä ja lajeja, jotka muualta ovat vaarassa kadota. Näin ollen Puolustusvoimien toiminnalla on siten merkitystä myös luonnon monimuotoisuuden säilyttäjänä.

Puolustusvoimat myös selvittää tavoitteellisesti toiminnoista aiheutunutta maaperän pilaantuneisuutta. Puolustusvoimat jatkoi vuonna 2025 pilaantuneen maaperän kohteiden kunnostamista ja tutkimista.

Toiminnan voimakkaasti kasvanut kansainvälisyys vaikuttaa myös ympäristönsuojelun toimintakenttään. Toiminnassa ylläpidetään laadukasta ympäristönsuojelun tasoa ja panostetaan muun muassa ulkomaisten joukkojen ohjeistamiseen ja tukemiseen ympäristönsuojeluasioissa.

Puolustusvoimien päivitetty ympäristöstrategia julkaistiin vuonna 2025. Ympäristöstrategia sisältää myös ympäristöpolitiikan. Vuonna 2025 on lisäksi jalkautettu käytäntöön ja vakiinnutettu edelleen Puolustusvoimien ympäristöjärjestelmää ja toimintamallia.

Vuonna 2025 valtakunnalliseen ympäristönsuojeluun käytettiin 4,3 milj. euroa. Taloudellisesti merkittävä osa Puolustusvoimien ympäristönsuojelusta on kohdistunut ampuma- ja harjoitusalueiden ympäristönsuojelun kehittämishankkeeseen.

Vaikuttavuusalue	Tavoite	Mittari	Tulokset 2024	Tulokset 2025
Ampuma- ja harjoitusalueiden ympäristön-suojelu	Ampuma- ja harjoitusalueiden ympäristönsuojelun jatkuva kehittäminen ympäristöjen hyvän tilan aikaansaamiseksi.	Ampuma- ja harjoitusalueiden ympäristönsuojelun kokonaiskehittämissuunnitelman toimeenpano	Uusi mittari, ei raportoitu 2024	Ampuma- ja harjoitusalueiden ympäristönsuojelua kehitetään erillisessä 10-vuotisessa AHKE-hankkeessa, joka päättyy 2028. Vuonna 2025 hankkeessa rakennettiin maastotankkauspaikat Santahaminaan ja Sarrijärvelle Rovajärvelle ja täysin uusi palo- ja pelastusharjoituspaikka Santahaminaan. Hankkeessa kehitettiin myös jätehuollon järjestelyjä. Vuosankaan rakennettiin jätepieste ja Pahkajärvelle biojättesäilö keittokatkoksen lastauslaiturin yhteyteen. Kyläjärvellä valmistui ampuma- ja harjoitusalueen uusi jätehuoltoalue ja Sodankylässä valmistui ampumaradan jäteastioiden keskittämis-työ. Lähde: Puolustusvoimien logistiikkalaitos
Puolustusvoimien ympäristöjärjestelmä	Puolustusvoimissa on ISO 14001 -standardin mukainen ympäristöjärjestelmä, joka kattaa kaikki puolustusvoimien toiminnot ja materiaalin elinkaaren sekä tukee tehokasta johtamista ja toimintaa sekä mahdollistaa toiminnan kehittämisen kokonaisuutena.	Ympäristövastuullisuus on sisällytetty kaikkeen Puolustusvoimien toimintaan.	Puolustusvoimien ympäristöjärjestelmää ja toimintamallia on jalkautettu käytäntöön ja vakiinnutettu edelleen vuonna 2024. Logistiikkarykmentit ovat toteuttaneet vuonna 2024 sisäisiä auditointeja yhteensä 31 kappaletta. Auditoinneissa kirjattiin yhteensä 116 korjaavaa toimenpidettä, sekä yhteensä 43 positiivista havaintoa. Lisäksi useampi joukko-osasto on suorittanut omia sisäisiä auditointeja Logistiikkarykmenttien auditointien lisäksi. Yleinen havainto vuoden 2024 osalta on ympäristöohjelmien käytännön toimenpiteiden eteneminen ja toteuttaminen hyvin, vaikka asiakirjoja ja ylläpidettäviä materiaaleja ei ole aina päivitetty ohjeiden mukaisesti.	Puolustusvoimien ympäristöjärjestelmän toimintamallia on vakiinnutettu edelleen vuonna 2025. Logistiikkarykmentit toteuttivat vuonna 2025 sisäisiä auditointeja, minkä lisäksi joukko-osastot suorittivat omia sisäisiä auditointeja. Pääpaino auditoinneissa oli joukkojen dokumenttien päivittämisen tukemisessa. Auditointituloksia tarkastellaan säännöllisesti, millä varmistetaan korjaavien toimenpiteiden toteuttaminen ja eteneminen. Vuonna 2025 panostettiin annettujen korjaavien toimenpiteiden toimeenpanoon. Lähde: Puolustusvoimien logistiikkalaitos
Puolustusvoimien ympäristöstrategia	Ympäristöstrategian lähtökohtana on, että Puolustusvoimien kaikki toiminta on ympäristövastuullista puolustuskyvystä tinkimättä. Ympäristövastuullisuus huomioidaan kaikissa toiminnan ja sen suunnittelun vaiheissa niin normaali- kuin poikkeusolois- ympäristövastuullisella toiminnalla varmistetaan omalta osaltaan Puolustusvoimille riittävät toimintaedellytykset.	Ympäristöstrategiaa toteutetaan ja seurataan osana Puolustusvoimien ympäristöjärjestelmää sekä toiminnan ja resurssien suunnittelun ja seurannan (TRSS) prosessia.	Puolustusvoimien ympäristöstrategiaa on päivitetty vuonna 2024 ja se julkaistaan vuonna 2025. Ympäristöstrategia sisältää myös ympäristöpolitiikan.	Vuonna 2025 julkaistiin päivitetty Puolustusvoimien ympäristöstrategia. Ympäristöstrategia sisältää myös ympäristöpolitiikan. Esimerkkeinä vuonna 2025 tehdyistä ympäristöstrategian toimeenpanemiseksi tehdyistä toimenpiteistä saatiin valmiiksi ja käynnistettiin ympäristövaatimukset täyttävät polttoaineen jakeluasemien rakennus ja jatkettiin laajamittaisten kemikaalikohteiden rakennus- ja kunnostushankkeita, joissa ympäristövaatimukset on huomioitu. Ympäristöriskinarviointeja laadittiin moniin tarkoituksiin, esim. varavoiman, varastoinnin ja isäntämaatuen rakentamishankkeisiin sekä kehittämishankkeisiin. Osallistuttiin useiden sotaharjoitusten suunnitteluun ja toteutettiin toimeenpanon aikaista opastusta ja tarkastuksia. Valmisteltiin ja johdettiin ympäristölupien valvontaviranomaisen tekemät määräaikaistarkastukset ympäristölupa- ja rekisteröintikohteissa. Lähde: Puolustusvoimien logistiikkalaitos

Lähteet

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta MTS

[MTS 2025:1 Suomalaisten mielipiteitä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta, maanpuolustuksesta ja turvallisuudesta](#)

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, tiedotteita ja katsauksia 2025:1

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-663-316-2>

[MTS 2024:4 Suomalaisten mielipiteitä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta ja turvallisuudesta](#)

Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta, tiedotteita ja katsauksia 2024:4

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-663-313-1>

Valtioneuvosto

[Valtioneuvoston puolustusselonteko](#) Puolustusministeriön julkaisuja 2024:5

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-663-423-7>

[Yhteiskunnan turvallisuusstrategia: Valtioneuvoston periaatepäätös](#) Valtioneuvoston julkaisuja 2025:1

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-762-1>

[Valtioneuvoston selonteko YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda2030:n toimeenpanosta](#)

Valtioneuvoston julkaisuja 2024:49

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-506-1>

[Kansalaispulssi – 63. kierros](#) Kansalaispulssi 9.10.2025

<https://valtioneuvosto.fi/kansalaispulssi/yhteenvedot>

[Kansalaispulssi – 61. kierros](#) Kansalaispulssi 12.12.2024

<https://valtioneuvosto.fi/kansalaispulssi/yhteenvedot>

Puolustusministeriö

[Puolustusministeriön tilinpäätökset ja tilintarkastuskertomukset](#)

<https://defmin.fi/ministerio/toiminta-ja-talous/puolustusministerion-kpy-250-asiakirjat>

[Puolustushallinnon materiaalipoliittinen strategia 2023](#)

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-663-269-1>

[Puolustushallinnon ilmastomuutokseen sopeutumisen suunnitelma 2023](#)

https://defmin.fi/documents/236553176/238659714/PM_PILMUS-raportti_FIN_A4_DIGI-V4.pdf/577fb6aa-306c-5ccc-9f4a-497a62de24a3?t=1768988018700

Puolustusvoimat

[Puolustusvoimien toimintakertomukset ja tilinpäätökset](#)

<https://puolustusvoimat.fi/osa-yhteiskuntaa/toiminnan-tuloksellisuus>

[Puolustusvoimien henkilöstöstrategia 2030+ 2024](#)

https://puolustusvoimat.fi/documents/1948673/0/PV_Hestra_FI_0124_www.pdf/16adfac8-8be8-5d14-85da-5f21920483d2/

[PV_Hestra_FI_0124_www.pdf?t=1708417734011](#)

[Puolustusvoimien henkilöstötilinpäätökset](#)

<https://puolustusvoimat.fi/asiointi/aineistot/henkilostotilinpäätökset>

[Puolustusvoimien energia- ja ilmasto-ohjelma 2022–2025 – tavoitteet ja toimenpiteet](#) [https://puolustusvoimat.fi/documents/1948673/2015387/PV_energia_ilmasto_julkaisu_0622.pdf/d5b4d0ba-426d-14a8-5dd2-](https://puolustusvoimat.fi/documents/1948673/2015387/PV_energia_ilmasto_julkaisu_0622.pdf/d5b4d0ba-426d-14a8-5dd2-84f8c1693b95?t=1656585897489)

[84f8c1693b95?t=1656585897489](https://puolustusvoimat.fi/documents/1948673/2015387/PV_energia_ilmasto_julkaisu_0622.pdf/d5b4d0ba-426d-14a8-5dd2-84f8c1693b95?t=1656585897489)

[Puolustusvoimien ympäristöstrategia 2025–2036](#)

[https://puolustusvoimat.fi/documents/1948673/0/PV_ympa%CC%88risto%CC%88strategia_A4_0425.pdf/182accda-0c4f-](https://puolustusvoimat.fi/documents/1948673/0/PV_ympa%CC%88risto%CC%88strategia_A4_0425.pdf/182accda-0c4f-655b-0528-745d1e029ce3/PV_ympa%CC%88risto%CC%88strategia_A4_0425.pdf?t=1747030723343)

[655b-0528-745d1e029ce3/PV_ympa%CC%88risto%CC%88strategia_A4_0425.pdf?t=1747030723343](https://puolustusvoimat.fi/documents/1948673/0/PV_ympa%CC%88risto%CC%88strategia_A4_0425.pdf?t=1747030723343)

[Puolustusvoimien ympäristöraportti 2024](#)

[https://puolustusvoimat.fi/documents/1948673/0/PV_ymparistoraportti_2024%20\(1\).pdf/f8840e3f-8972-d517-ec24-](https://puolustusvoimat.fi/documents/1948673/0/PV_ymparistoraportti_2024%20(1).pdf/f8840e3f-8972-d517-ec24-aafdb17bea14/PV_ymparistoraportti_2024%20(1).pdf?t=1742804489454)

[aafdb17bea14/PV_ymparistoraportti_2024%20\(1\).pdf?t=1742804489454](https://puolustusvoimat.fi/documents/1948673/0/PV_ymparistoraportti_2024%20(1).pdf?t=1742804489454)

[Puolustusvoimien ympäristöraportti 2023](#)

[https://puolustusvoimat.fi/documents/1948673/0/Puolustusvoimien_ymparistoraportti_2023.pdf/d9e5c786-9e3e-d205-d9f8-](https://puolustusvoimat.fi/documents/1948673/0/Puolustusvoimien_ymparistoraportti_2023.pdf/d9e5c786-9e3e-d205-d9f8-7a82d0a9fe2b/Puolustusvoimien_ymparistoraportti_2023.pdf?t=1711521032832)

[7a82d0a9fe2b/Puolustusvoimien_ymparistoraportti_2023.pdf?t=1711521032832](https://puolustusvoimat.fi/documents/1948673/0/Puolustusvoimien_ymparistoraportti_2023.pdf?t=1711521032832)

Tieteen tiedotus ry

[Tiedebarometri](#)

<https://www.tietentiedotus.fi/tiedebarometri.html>

Puolustusministeriö | Ministry of Defence
Eteläinen Makasiinikatu 8, P.O.Box 31, 00131 Helsinki, Finland
defmin.fi

